

Introducere în sistemul pensiilor private

Cuprins

Scurt istoric al sistemelor de pensii la nivel mondial.....	185
Necesitatea reformării sistemului de pensii	188
Evoluția sistemului de pensii din România	189
Pilonul II – sistemul de pensii administrate privat.....	193
Pilonul III – Sistemul de pensii facultative.....	206
Pilonul I, Pilonii II și III	216
Entitățile sistemului de pensii private din România	217
Aplicații practice	222
Ce se întâmplă în lume	224
Obiective de învățare	227
Activități didactice	228
Întrebări test.....	229
Glosar selectiv de termeni.....	231
Bibliografie selectivă recomandată.....	233
Cadrul legal actual	234

Scurt istoric al sistemelor de pensii la nivel mondial

Încă din momentul apariției conceptului de *salariat*, societatea a fost interesată să identifice și să perfecționeze în mod continuu diferite forme de *protecție socială*. Această realitate a fost determinată de faptul că orice individ are nevoie de un anumit standard de viață care să-i asigure traiul de zi cu zi. Dacă resursele financiare necesare pentru supraviețuire erau ușor de obținut în perioada tinereții, când individul putea să lucreze și era plătit pentru munca pe care o depunea, s-a pus problema identificării unei soluții optime care să-i asigure unui individ o anumită sumă de bani și la bătrânețe sau într-o perioadă în care individul se află în incapacitate de muncă.

Analizând evoluția protecției sociale și a planurilor de pensii putem identifica primele forme de tip pensii care datează din anul 1645 când Ducele Ernest I de Saxa-Gotha (1601 - 1675), poreclit „Piosul”, a înființat un fond pentru văduvele clericilor. Tot el a înființat în 1662 un fond dedicat profesorilor. Ulterior, pe parcursul secolului al XVIII-lea, pe teritoriul Europei au fost înființate diferite scheme de asigurare pentru văduvele miniștrilor care aveau la bază fie prime unice, fie prime anuale.

Pe de altă parte, pe teritoriul Statelor Unite ale Americii, primul plan de pensii a fost înființat în anul 1875 de către American Express Company din dorința de a stabili forța de muncă. Pe parcursul următorilor ani conceptul de pensie privată a fost modificat, fiind în permanență îmbunătățit, devenind cu trecerea timpului o componentă importată a pachetelor de motivare și retenție a salariaților.

În SUA, planurile de pensii au început să se bucure de o popularitate crescută începând din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, dezvoltarea lor fiind influențată în mod direct de înghețarea salariilor pentru lucrători.

În același timp, se pare că primele acte normative care vizau în mod direct domeniul protecției sociale au fost elaborate în perioada 1883 - 1889 de către cancelarul german Otto von Bismarck. Cancelarul s-a dovedit a fi interesat de instaurarea unui climat prietenos în rândul societății, fapt care l-a determinat să elaboreze diferite acte normative care aveau menirea de a proteja salariații, cum ar fi: Legea asigurărilor de boală a muncitorilor (1883), Legea asigurărilor de accidente de muncă (1884), Legea cu privire la asigurarea de invaliditate și bătrânețe (1889).

Legea elaborată de cancelarul Otto von Bismarck cu privire la asigurarea de invaliditate și bătrânețe a fost concepută inițial pentru a oferi o pensie pentru persoanele care au împlinit vârsta de 70 de ani și presupunea impozitarea salariaților. Această lege s-a dovedit a fi atât de complexă și bine elaborată încât este și astăzi în vigoare în Germania.

În 1908, Marea Britanie introduce Legea Pensionării, pornind astfel înființarea pensiei de stat în forma sa modernă. Astfel, fiecărei persoane cu vârsta de peste 70 de ani care avea un

venit anual mai mic de 31,10 lire i se plătea de către stat 1 liră/lună (mai precis, 0,25 liră/săptămână).

În 1912, SUA emite Sharewood Act, una dintre cele mai importante legi din America secolului XX, care asigură pensii pentru veteranii de război începând cu vârsta de 62 de ani, indiferent dacă aceștia au sau nu o invaliditate.

Inspirate fiind de exemplul Germaniei, în perioada anilor 1920 - 1930, celelalte state europene dezvoltă în mod accelerat sisteme de asigurări sociale punând baza finanțării protecției sociale a lucrătorilor. Aceste sisteme de asigurări sociale prevedeau atât riscurile profesionale, acoperite de angajatori, cât și riscurile sociale, împărțite între angajați și angajatori. Începând cu prima parte a secolului XX, alte state europene au recunoscut necesitatea socială resimțită de Germania și au introdus treptat diferite tipuri de asigurări obligatorii cu caracter social și de protecție a muncii, astăzi recunoscute ca pensii.

Un alt an de referință în istoria sistemelor de pensii la nivel mondial este anul 1942, an în care economistul William Henry Beveridge (1879 - 1963) transpune și dezvoltă concepte ale economistului britanic J. M. Keynes referitoare la ocrotirea socială și rolul statului.

Baronul Beveridge I a prezentat în fața Parlamentului britanic un raport referitor la „asigurările sociale și serviciile asociate”, raport rămas în istorie sub denumirea de „Raportul Beveridge”. În cadrul acestui raport, baronul Beveridge I a fundamentat noul rol al statului în ceea ce privește ocrotirea socială a populației. Potrivit baronului Beveridge I asigurările sociale sunt „plățile în bani, făcute cu titlu de cotizații obligatorii, vărsate de asigurat în nume propriu”, iar prin asistență publică se înțelege „vărsămintele în bani făcute de stat, în limita interesului și a resurselor de care dispune acesta la un moment dat”. În perioada anilor 1944 - 1948, în Anglia se înființează sistemul unic de asigurări și asistență socială.

Având în vedere evoluțiile care au apărut pe piața muncii și la nivel social, în perioada 1960 - 1970 s-a impus necesitatea unei îmbunătățiri considerabile a sistemelor de protecție socială. Strategiile elaborate în acea perioadă au vizat în primul o îmbunătățire a calității vieții atât a angajaților, cât și a celor retrași din activitate. În acest sens, sistemele de protecție socială au vizat în primul rând îmbunătățirea condițiilor de muncă și de protecție a muncii, dar și o dezvoltare a rețelelor de servicii medicale.

Toate statele lumii sunt interesate de identificarea celor mai bune soluții menite să asigure un climat prietenos economiei și societății civile, astfel că în permanență se iau decizii cu privire la reformarea sistemelor de pensii astfel încât acestea să fie conforme cu realitatea economico-financiară.

În zilele noastre, în contextul unor crize economice considerabile și conștientizând gravitatea situației determinată de îmbătrânirea populației, multe țări înțeleg beneficiile pe care un sistem de pensii mixt îl aduc economiei și astfel au introdus un pilon privat obligatoriu fapt care a determinat o reformă a sistemului public de pensii. Astfel, având în vedere contribuția semnificativă pe care pensiile private o au în furnizarea unor venituri

suplimentare la momentul pensionării, interesul pentru acest timp de pensie a crescut în mod gradual în ultima perioadă.

Principalul obiectiv al oricărui sistem de pensii constă în furnizarea unui venit decent oricărui pensionar, în timp ce economia țării continuă să se dezvolte. În prezent, aproape toate țările se confruntă cu trei provocări majore cărora trebuie să le facă față: scăderea fertilității, creșterea longevității și migrația. Se anticipează o creștere a populației în vârstă de 65 de ani și peste, de la 8% din totalul populației mondiale în 2015 la aproximativ 18% în 2050.

Îmbătrânirea accelerată a populației afectează în mod direct sursele și nivelul de finanțare a pensiilor publice având în vedere faptul că aceasta se produce concomitent cu scăderea numărului de angajați. Dezvoltarea economiei este în permanență afectată de schimbările demografice.

Având experiența crizei financiare care a determinat creșterea numărului de șomeri, preocuparea principală a țărilor este să dezvolte o economie sustenabilă pe termen scurt. Astfel, strategiile țărilor constau în reformarea sistemelor de pensii astfel încât acestea să consolideze finanțele publice și să determine o diminuare a datoriilor publice. Reformele de acest gen ar trebui să aibă la bază o viziune pe termen lung cu rol de a limita cheltuielile viitoare cu pensiile publice.

Pentru a gestiona într-un mod cât mai eficient provocările, pe lângă introducerea unor noi piloni la sistemul de pensii, o practică din ce în ce mai des întâlnită în ultimii ani în multe țări constă în majorarea vârstei de pensionare și/sau reducerea beneficiilor.

CE ESTE SISTEMUL DE PENSII?

Este o parte componentă a sistemului de securitate socială care are drept obiectiv compensarea prin beneficii a unor riscuri (longevitatea, incapacitatea temporară sau permanentă de muncă etc.).

Acest sistem se bazează pe colectarea de fonduri de la cei asigurați în sistemul contributiv și distribuirea beneficiilor către cei care se află în situațiile menționate.

Necesitatea reformării sistemului de pensii

Sistemele de pensii din întreaga lume au diferite standarde de dezvoltare sau mecanisme de funcționare, în funcție de specificitatea politică, sistemul de guvernare și situația economică și socială a fiecărui stat. Cu toate acestea, statele lumii se confruntă în prezent cu dificultăți care tind a se agrava în anii următori. Factorii principali care au condus la această situație generalizată la nivel internațional au condus la conștientizarea necesității reformării sistemelor de pensii. Dintre acești factori, cei mai importanți sunt:

- Îmbătrânirea populației. Este factorul cel mai important semnalat de specialiști din întreaga lume. Acest factor este primul care afectează eficiența și sustenabilitatea sistemelor de pensii bazate pe redistribuire. Îmbătrânirea populației este un fenomen care se traduce prin creșterea numărului de persoane cu drept la pensie față de numărul persoanelor active în muncă. Cu alte cuvinte, este cauzată de scăderea natalității (scăderea ratei fertilității), completată de creșterea speranței de viață. Se înregistrează astfel o scădere a valorii contribuțiilor ca urmare a reducerii numărului de contributori și, în consecință, creșterea cheltuielilor cu pensiile din cauza sporirii numărului de beneficiari (pensionari). Impact asupra acestei situații dezzechilibrate îl are și scăderea numărului de persoane apte de muncă, cauzată de emigrare, creșterea șomajului etc.

- Inexistența adecvării sistemelor actuale de pensii la realitățile economico-sociale actuale. Sistemele actuale de pensii se bazează pe mecanisme stabilite cu decenii în urmă, care răspundeau unor nevoi naționale diferite. Sistemele de guvernare de la acea vreme diferă de cele prezente și conduc spre necesitatea de acumulare și investire. În același context, reținem și diversificarea majoră în timp a obiectivelor bugetelor de stat, preocupate de creșterea nivelului de trai în condițiile revoluțiilor industriale și informaționale, dar și a înțelegerii protecției sociale în alți parametri.

- Scăderea participării persoanelor în vârstă pe piața muncii. Vârsta de pensionare este un alt factor cu importanță deosebită în eficacitatea sistemelor de pensii, atât în țările dezvoltate cât și în cele în curs de dezvoltare. Rata de ocupare actuală este rezultatul inclusiv al pensionării anticipate sau al crizei financiare recente, ambele scăzând numărul de contributori și simultan crescând numărul de pensionari. Tot mai multe state ale lumii își recalculează în prezent vârsta de pensionare, crescând acest prag și fundamentând această creștere prin creșterea speranței de viață.

- Nu în ultimul rând, fenomenul de globalizare și-a spus cuvântul pentru înregistrarea situației actuale. Acest fenomen a condus la înregistrarea unor mișcări de migrație internațională a forței de muncă, pe de o parte, dar și a pensionarilor, pe de altă parte, la care se adaugă lipsa de predictibilitate a localizării geografice care se aplică natalității. Globalizarea îngreunează deciziile statelor referitoare la reforma sistemului de pensii, deoarece datorită acestui proces este din ce în ce mai greu de realizat o prognoză demografică națională pe termen mediu și lung.

Evoluția sistemului de pensii din România

Momente cheie din istorie

1848	La Brașov, se înființează Institutul General de Pensii care avea rolul de a asigura membrilor o pensie anuală.
1895	Este adoptată Legea minelor care prevedea introducerea asigurărilor sociale obligatorii pentru minerii și muncitorii din industria petrolieră. Totodată, legea care prevedea înființarea unei case de ajutor și a unei case de pensii a instituționalizat dreptul la pensie și dreptul la indemnizație în cazul accidentelor de muncă.
5 martie 1902	Este adoptată Legea pentru organizarea meseriilor, cunoscută sub denumirea de „Legea Missir”, care prevedea înființarea unui sistem de asigurări sociale pe baze corporatiste pentru o nouă categorie socială, meseriașii.
27 ianuarie 1912	Este adoptată Legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești, cunoscută sub numele de „Legea Nenițescu”, care prevedea principiul asigurării obligatorii pentru accidente, boli și bătrânețe a tuturor angajaților din corporații.
1933	Este adoptată Legea pentru înființarea și organizarea jurisdicției muncii, „Legea Ioanițescu”, care a dorit să unifice asigurările sociale de pe întreg teritoriul țării. Legea prevedea principiile contributivității și al solidarității și o cotă de contribuție pentru asigurările sociale de 6% din salariu suportată atât de angajat, cât și de angajator.
1938	Instituirea conducerii sub regim regalist conduce la adoptarea unei noi legi a asigurărilor sociale prin care s-a încercat să se țină sub control persoanele asigurate, dar în cadrul legal creat de Legea Ioanițescu.
1944- 1949	Se modifică sistemul de asigurări sociale pentru bătrânețe și sunt desființate casele autonome de pensii și cele peste 100 case de pensii private, în 1949 fiind înființat sistemul asigurărilor sociale de stat, fondurile de pensii fiind preluate și administrate de stat prin bugetul acestuia, care încasa contribuțiile și le redistribuia în funcție de interesele sale.
1991- 2000	În 1991 se separă bugetul de asigurări sociale de bugetul de stat. În anul 2000 este emisă Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.
2007	Sunt efectuate, în baza reformei sistemului de pensii, primele contribuții în sistemul de pensii private obligatorii Pilon II.
2010	Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

Asigurările sociale care aveau în vedere îmbolnăvirea sau bătrânețea sunt cunoscute în România încă de la începutul anilor 1800. La acea perioadă, breslele colectau fonduri prin intermediul cotizațiilor sau donațiilor (cunoscute și ca „lăzile frățesti” în Transilvania sau „cutia milelor” în Țara Românească și în Moldova), care erau apoi utilizate pentru a ajuta membrii breslei aflați în nevoie.

Prima reformă considerabilă suferită de sistemul asigurărilor sociale de stat din România a fost realizată în anul 2000 când a fost adoptată Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale. Această lege a adus modificări substanțiale asupra conceptului de asigurări sociale și a înlesnit accesul la acest tip de asigurări tuturor persoanelor care aveau venituri spre deosebire de legile anterioare care permiteau accesul doar celor care aveau contracte de muncă. La acel moment asigurările de sănătate erau deja organizate independent și reglementate de Legea nr. 145/1997 privind asigurările sociale de sănătate.

În prezent, ca urmare a reformelor care au avut loc în perioada 2005 - 2008, **sistemul de pensii din România este structurat pe 3 piloni de pensii.**

Pilonul I – sistemul public de pensii este reglementat de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și funcționează pe o serie de principii de bază:

- principiul unicității,
- principiul obligativității,
- principiul contributivității,
- principiul egalității,
- principiul repartiției,
- principiul solidarității sociale,
- principiul autonomiei,
- principiul imprescriptibilității,
- principiul incesibilității.

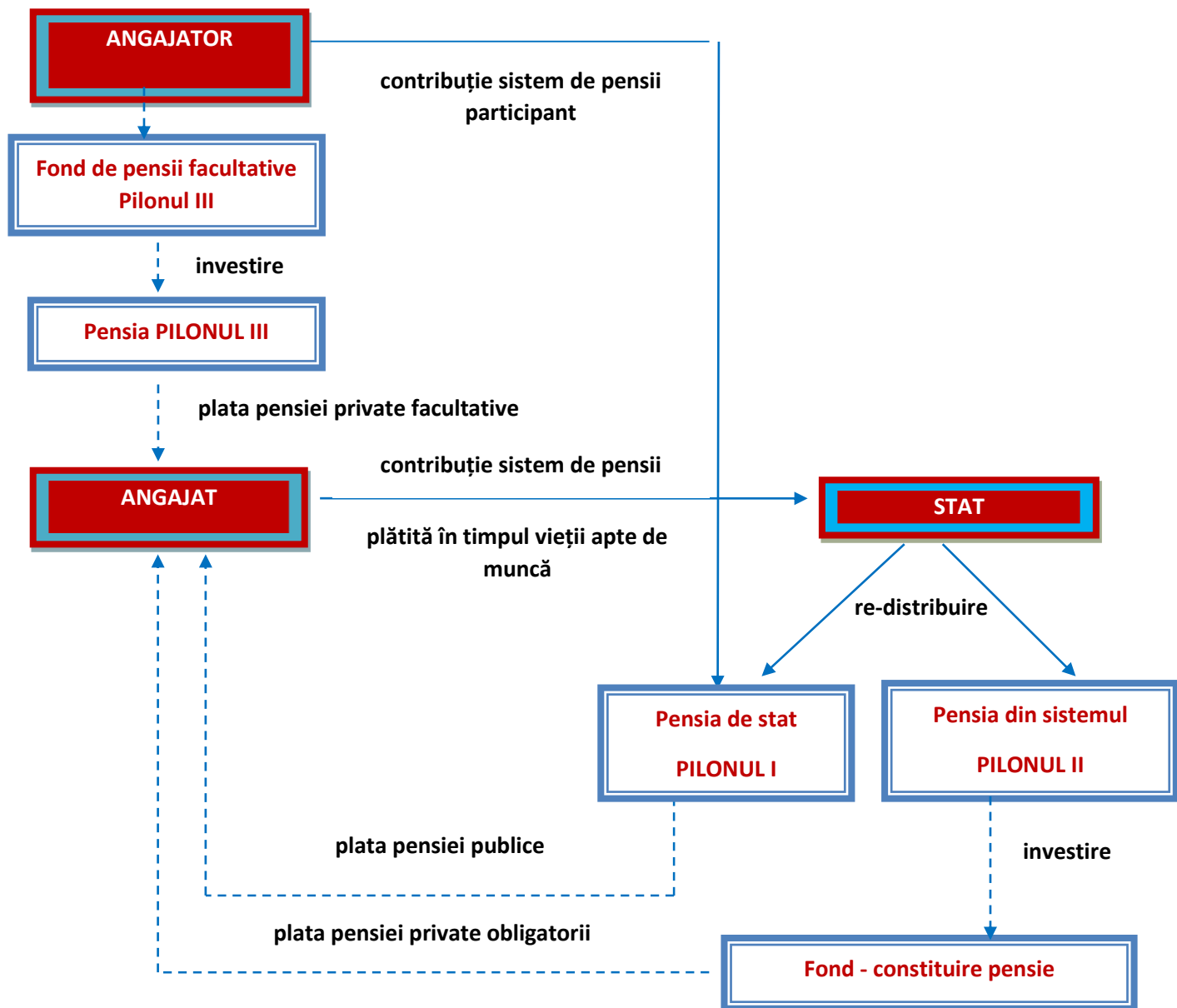
Pilonul II – sistemul de pensii obligatorii administrate privat este reglementat de Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat modificată și completată de Legea nr. 23/2007 și vizează angajații cu vârstă de până la 35 de ani care au datoria de a-și alege un fond de pensii administrat privat către care să se vireze contribuția aferentă salariului brut încasat (în august 2017, aceasta avea un nivel de 5,1% din salariul brut). Această contribuție este parte a contribuției reținută din salariu, neexistând o obligație suplimentară de plată pentru salariat.

În cazul în care un angajat cu vârstă de până la 35 de ani nu optează pentru un anumit fond de pensii, cotizația lui va fi repartizată în mod aleatoriu în termen de 4 luni de la prima plată a contribuțiilor de asigurări sociale.

Constituirea Pilonului II a fost realizată pe de o parte instituind obligația aderării la acesta a persoanelor care la acea dată aveau vârsta de până în 35 de ani, iar pe de altă parte instituind posibilitatea (fiind facultativă) pentru persoanele cu vârste cuprinse între 35 și 45 de ani care contribuie la sistemul public de pensii.

Pilonul III – sistemul de pensii facultative administrate privat este reglementat de Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative. Participarea la Pilonul III de pensii este în totalitate facultativă, contribuția oricărui participant făcând-se din veniturile proprii. Contribuția la fondurile de pensii facultative este deductibilă pentru participanți în limita a 400 de euro într-un an fiscal.

Practic, pensia obligatorie (Pilon I și Pilon II) funcționează astfel:

Pilonul II – sistemul de pensii administrate privat

Subiecte abordate:

- Ce este pensia administrată privat Pilon II?
- Modalitatea de aderare la un fond de pensii administrat privat
- Modalitatea de funcționare a sistemului de pensii administrate privat
- Drepturile participanților
- Costurile aferente aderării la un fond de pensii administrate privat
- Transferul participanților în sistemul pensiilor administrate privat
- Plata pensiei administrate privat
- Sisteme de protecție a participantului

Reforma sistemului de pensii din România a început în anul 2004 când a intrat în vigoare Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat. La această schimbare substanțială a sistemului a contribuit, doi ani mai târziu, Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative. Prin cele două acte normative a fost stabilit și consolidat cadrul legislativ care reglementează organizarea și funcționarea entităților de pe piața pensiilor private, precum și supravegherea prudențială a administrării acestor fonduri.

Întreaga reformă a constat în extinderea bazelor sistemului de pensii de la acea dată prin adăugarea unei noi surse de pensie (Pilonul II), suplimentar pensiei publice (Pilonul I). Echilibrarea sistemului de pensii a avut în vedere, pe de o parte, eliminarea presiunii asupra bugetului asigurărilor sociale și, implicit, asupra bugetului de stat, iar pe de altă parte stimularea creșterii economice prin investirea sumelor acumulate în fondurile de pensii private. Activele fondurilor de pensii administrate privat sunt înglobate în circuitul economiei reale și, astfel, determină creșterea nivelului de trai al populației.

Ce este pensia administrată privat Pilon II?

Știați că...	Fondurile de pensii administrate privat sunt de fapt <i>un sac</i> în care se adună sumele de bani lunare (contribuții) ale participanților la fonduri, cu scopul de a plăti acestora o pensie suplimentară față de cea de la stat.
--------------	---

În august 2017, contribuția reținută fiecărui salariat la sistemul public de pensii (Pilon I) este 10,5% din salariul brut, din care 5,1% sunt redirecționați către un fond de pensii administrat privat de către entități specializate (Pilonul II). Altfel spus, prin înființarea Pilonului II, statul a decis ca o parte din acești bani să fie administrați de societăți private, cu experiență și resurse manageriale pentru investiții diverse, investițiile fiind menite să înregistreze profit.

Ceea ce este important de reținut este faptul că acest sistem nu a introdus noi obligații de plată salariatului, ci a adus îmbunătățiri modului de administrare a banilor.

Fiind un sistem obligatoriu, ieșirea din sistemul de pensii administrate privat se realizează doar la momentul la care se naște dreptul la pensie (ieșirea la pensie).

Modalitatea de aderare la sistemul de pensii administrate privat

Știați că...	Persoanele care nu au aderat la un fond de pensii administrat privat dar care au această obligație, dacă în interval de 4 luni de la data angajării nu au completat un act de aderare sunt repartizate aleatoriu de C.N.P.P. unui fond de pensii Pilon II.
--------------	--

Aderarea la un fond de pensii administrate privat (Pilonul II) se poate face de către orice persoană care nu a împlinit vârsta de 45 de ani și care se află în evidențele Casei Naționale de Pensii Publice (C.N.P.P.) ca fiind plătitor de contribuții de asigurări sociale. Persoanele eligibile aderă la un fond de pensii administrat privat prin semnarea unui act individual de aderare, din proprie inițiativă. Această aderare devine validă în momentul în care C.N.P.P. validează actul individual de aderare semnat de participant. Pilonul II este accesibil și persoanelor care nu au un loc de muncă sau liber profesioniștilor, dar care au un contract de asigurare socială încheiat cu C.N.P.P. pe baza căruia se plătesc contribuții de asigurări sociale în sistemul public.

Prin actul individual de aderare o persoană își exercită dreptul de a fi parte la contractul de societate prin care este constituit fondul de pensii administrat privat și la prospectul schemei de pensii private pentru fondul de pensii, prin intermediul administratorului. Actul de aderare conține o serie și un număr unic, sigla și datele de contact ale administratorului.

Este interzisă delegarea sau reprezentarea unei terțe persoane, în numele unei persoane eligibile, pentru semnarea actului individual de aderare la un fond de pensii administrat privat. În evidențele C.N.P.P. se înregistrează persoanele care sunt angajate în muncă, pentru care angajatorii plătesc contribuțiile de asigurări sociale (C.A.S.) și pentru care depun lunar la C.N.P.P. declarațiile nominale privind plata C.A.S.-ului. De asemenea, în evidențele acestei instituții se află și persoanele care plătesc C.A.S.-ul direct la C.N.P.P. pe baza unui contract de asigurare socială. Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, s-au introdus noi principii de funcționare a sistemului, care au generat apariția unor noi categorii de persoane eligibile pentru aderarea la sistemul de pensii administrate privat precum: salariații din armată, poliție, jandarmerie și salariații din serviciile secrete (ulterior, prin Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, s-a decis că aceste categorii de salariați nu mai sunt eligibile). Corespunzător acestor categorii, au fost introduse și noi instituții care să gestioneze și să mențină evidențe asupra acestora (casele sectoriale de pensii). Pentru a asigura egalitatea de tratament a persoanelor asigurate la

aceste case, procedurile de stabilire și plată a contribuțiilor pentru fondurile de pensii administrate privat sunt similare celor aferente C.N.P.P. și casele sectoriale de pensii sunt denumite generic instituții de evidență.

Procedura de aderare la un fond de pensii administrat privat presupune următoarele etape:

1. informarea asupra sistemului de pensii administrate privat;
2. selectarea fondului de pensii în vederea aderării;
3. colaborarea cu administratorul de pensii al fondului de pensii sau cu agentul de marketing al fondului dorit;
4. semnarea actului individual de aderare;
5. dobândirea calității de participant la fondul de pensii prin confirmarea validării actului individual de aderare.

Participarea la Pilonul II este obligatorie. Participanții contribuie la fondul de pensii unde li s-a validat actul individual de aderare și nu se pot retrage din sistemul fondurilor de pensii administrate privat pe toată perioada pentru care datorează contribuția de asigurări sociale la sistemul public de pensii, până la deschiderea dreptului la pensia privată.

Alegerea fondului de pensii administrat privat revine fiecărui participant, acesta putând oricând solicita transferul către un alt fond de pensii administrat privat. O documentare temeinică privind sistemul de pensii administrate privat, în general, ajută participantul în procesul de selectare a unui fond de pensii. Trebuie ales fondul de pensii care corespunde criteriilor individuale ale participantului în ceea ce privește administrarea banilor de pensie, pe o perioadă foarte lungă de timp.

Informații pot fi dobândite fie direct de la administratorii fondurilor de pensii, fie prin accesarea materialelor de analiză din publicațiile de specialitate, sau prin mijloacele mass-media. De asemenea, informațiile despre sistemul de pensii administrate privat, precum și date statistice, comparații, studii și publicații electronice pot fi accesate pe pagina de internet www.asfromania.ro.

După o documentare cât mai bună, participantul trebuie să ia legătura cu un agent de marketing, respectiv reprezentantul societății care administrează fondul de pensii pentru care dorește să își exprime opțiunea. Agentul de marketing este persoana fizică sau juridică, mandatată de administrator pentru a obține acordul de aderare al participanților. Prin menținerea colaborării cu agentul de marketing care a ghidat participantul în procesul de aderare, participantul poate primi informații suplimentare privind beneficiile, drepturile și obligațiile din sistemul de pensii administrate privat.

Documentarea include și citirea prospectelor aferente fondurilor de pensii preferate. Pentru ușurința parcurgerii, prospectul schemei de pensii private este prezentat într-un format din prospectul simplificat și unul detaliat. Prospectul simplificat oferă informații concise, astfel încât participantul să acceseze ușor informația și să-i permită o comparație între diferite fonduri de pensii. Acest act este oferit potențialului participant înainte de semnarea actului individual de aderare.

Odată devenit participant, fiecare persoană trebuie să transmită modificările care intervin asupra datelor sale personale către administratorul fondului de pensii unde este înscris. În acest fel, participantul poate primi toate raportările și notificările care decurg din participarea sa la sistemul de pensii administrate privat.

Criteriile în baza cărora o persoană alege un fond de pensii administrat privat sunt variate, preponderente fiind gradul de risc sau performanța. Administratorul unui fond de pensii care a primit contribuții pe o perioadă de cel puțin 24 de luni trebuie să calculeze, în ultima zi lucrătoare a fiecărui trimestru, rata de rentabilitate a fondului de pensii pentru ultimele 24 de luni. Cu toate acestea, dacă alegerea se face în funcție de performanță, participantul nu trebuie să se lase influențat de fluctuațiile piețelor financiare dintr-un moment sau altul; tocmai de aceea, indicatorii de performanță în sistemul de pensii administrate privat au relevanță numai dacă sunt calculați pentru perioade mari de timp, de mai mulți ani.

Un prim pas în alegerea unui fond de pensii constă în consultarea paginii de internet a ASF – www.asfromania.ro, pentru a afla dacă ASF a autorizat atât societatea de pensii (administratorul), cât și fondul de pensii unde se dorește a fi participant. În cazul în care administratorul fondului de pensii nu are un istoric pe piața de profil din România, decizia de aderare se poate lua în funcție de notorietatea și prestigiul societății de pensii, precum și de strategia de investiții, pe baza prospectului schemei de pensii. După doi ani de funcționare a unui fond de pensii administrate privat, persoanele eligibile pot face selecția fondului pe baza rentabilității înregistrate. Acest criteriu se bazează pe faptul că administratorul unui fond de pensii care a primit contribuții pe o perioadă de cel puțin 24 de luni trebuie să calculeze, în ultima zi lucrătoare a fiecărui trimestru, rata de rentabilitate a fondului de pensii pentru ultimele 24 de luni.

La semnarea actului individual de aderare, participanții sunt informați asupra condițiilor schemei de pensii private, mai ales în ceea ce privește aspectele referitoare la drepturile și obligațiile părților implicate în schema de pensii private, riscurile financiare, tehnice și de altă natură, precum și despre natura și distribuția acestor riscuri. La momentul semnării actului individual de aderare, agentul de marketing are obligația să solicite o copie a actului de identitate, cu semnătura olografă a persoanei, pe aceeași filă cu imaginea reprodușă prin copiere. Participantul are dreptul de a primi, la cerere și în mod gratuit, prospectul integral al schemei de pensii.

Actul individual de aderare se redactează în două exemplare, se semnează, în original, fiecare exemplar și se distribuie astfel:

- un exemplar se păstrează de către administratorul fondului de pensii administrat privat;
- un exemplar se păstrează de către persoana eligibilă care a aderat la fondul de pensii administrate privat.

Administratorul fondului de pensii are obligația de a verifica autenticitatea actului individual de aderare și a copiei actului de identitate având semnătura olografă a persoanei în cauză. După mai multe filtre care au drept scop verificarea corectitudinii procesului de aderare, actul de aderare ajunge la instituția de evidență, în vederea procedurii de validare.

O persoană eligibilă dobândește calitatea de participant la un fond de pensii administrat privat prin îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- a aderat la un fond de pensii administrat privat prin semnarea unui act individual de aderare sau prin repartizarea aleatorie de către instituția de evidență la un fond de pensii administrat privat;
- instituția de evidență a validat actul individual de aderare, semnat sau alocat.

În termen de 30 zile calendaristice de la data primirii raportului instituției de evidență privind rezultatele validărilor, administratorul are obligația de a notifica, în scris, persoanelor cu care a semnat un act individual de aderare rezultatul procesului de validare, în speță denumirea fondului de pensii precum și pe cea a administratorului acestuia.

Modalitatea de funcționare a sistemului de pensii obligatorii administrate privat

Știați că...	Participantul este persoana care contribuie sau/și în numele căreia s-au plătit contribuții la un fond de pensii și care are dreptul la o pensie privată.
--------------	---

După aderare, fiecărui participant la Pilonul II i se deschide un cont individual la fondul privat ales sau repartizat aleatoriu, cont în care se vor acumula contribuțiile proprii ale acestuia. Aceste contribuții sunt preluate de administratorii fondurilor de pensii administrate private și sunt investite pentru a se obține beneficii financiare viitoare care vor fi încasate la pensie. Toate investițiile făcute de administratorii de fonduri sunt evidențiate în contul fiecărui participant. Este important de reținut că fiecare persoană are un cont individual, aceasta fiind una dintre diferențele importante față de Pilonul I (pensia de stat). În contul individual se vor colecta contribuțiile plătite de participant. Valoarea contului individual la sfârșitul perioadei contributive este garantată prin lege, respectiv nu poate fi mai mică decât suma contribuțiilor plătite din care se deduc comisioanele. Contul cuprinde și rezultatul investițional ca urmare a investirii contribuțiilor participanților.

Administratorii fondurilor de pensii preiau contribuția și o investesc, rezultatul fiind regăsit separat în contul personal al fiecărui participant.

Administratorul unui fond de pensii este o societate autorizată ASF pentru a administra fondurile de pensii. Administratorii au datoria de a investi activele fondurilor de pensii într-un mod în care să asigure securitatea, calitatea, lichiditatea și profitabilitatea activelor fondurilor de pensii. De asemenea, aceștia trebuie să asigure diversificarea portofoliului fondurilor de pensii în vederea dispersiei riscului și a menținerii unui grad adecvat de lichiditate.

Fondurile de pensii administrate privat sunt clasificate în funcție de gradele de risc, ce reflectă tipul politicii de investiții asumate. Potrivit reglementărilor în vigoare, administratorii fondurilor de pensii administrate privat trebuie să precizeze clar politica de investiții în prospectul fondului de pensii și să investească contribuțiile participanților conform obiectivelor de investiții asumate. În același timp, trebuie să precizeze și riscurile asociate politicii de investiții. În acest context, se definesc gradele de risc ale fondurilor de pensii administrate privat. Gradul de risc al fiecărui fond se calculează zilnic, în baza unei formule matematice care ia în calcul toate instrumentele financiare în care s-a investit, fiecare dintre ele având la rândul lor un grad de risc specific. În funcție de rezultat, unui fond de pensii administrate privat i se poate asocia unul dintre următoarele grade de risc: scăzut (cu un grad de risc sub 10%), mediu (cu un grad de risc între 10% și 25%) sau ridicat (cu un grad de risc între 25% și 50%).

Reglementarea unor modele unitare de calcul aplicabile tuturor entităților permite o ierarhizare reală a nivelului de performanță pentru fiecare fond în parte și generează un comportament echilibrat la nivelul sistemului de pensii administrate privat din România. Instrumentele financiare care alcătuiesc totalul activelor fondului sunt evaluate conform unor reguli specifice fiecărui tip de activ, ținându-se seama de caracteristicile și condițiile piețelor pe care sunt tranzacționate.

Contravaloarea în bani a activului personal net al unui participant se calculează prin înmulțirea numărului de unități de fond din cont cu valoarea unei unități, calculată și certificată de către banca depozitar a activelor respectivului fond de pensii. Aceasta variază în timp și fluctuează zilnic în funcție de valoarea unității de fond. Este necesar să se rețină că, în situația încasării contravalorii activului personal net (prin tranșă unică sau plată eșalonată) sau în situația plății pensiei, se reține impozitul de venit de 16%, care este suportat de către beneficiar. Numărul de unități de fond deținute poate să scadă în condițiile transferului activului personal la un alt fond care are o valoare unitară a activului net mai mare decât cea a fondului de la care se efectuează transferul.

Condițiile de administrare ale fondurilor de pensii administrate privat pot fi vizualizate pe paginile de internet ale administratorilor de fonduri. Aceștia sunt obligați prin lege să pună la dispoziția participantului o multitudine de informații.

La vârsta pensionării participantul primește suma care i se cuvine, integral sau în plăți lunare eșalonate pe maximum 5 ani. Această sumă nu poate fi mai mică decât suma tuturor contribuțiilor plătite, din care se scad comisioanele legale și penalitățile de transfer de la un fond de administrare a pensiilor la altul, dacă a fost cazul.

Drepturile participanților

Știați că...	Orice participant poate urmări evoluția contribuțiilor sale la fondul de pensii administrate privat - Pilon II cu ajutorul contului on-line pus la dispoziție de administratorul fondului tău.
--------------	--

În sistemul de pensii administrate privat, contribuțiile sunt nominale și devin proprietatea participantului imediat ce sunt virate în contul personal din cadrul fondului de pensii.

Drepturile participanților la Pilon II, pe toată durata în care contribuie constau în:

- informare;
- transfer al contravalorii activului personal net de la un fond de pensii administrat privat la alt fond.

Drepturile participanților la Pilon II, după pensionare, constau în:

- încasarea, sub forma unei plăți unice, a sumei acumulate pentru pensia privată, în anumite cazuri excepționale prevăzute de legislație;
- încasarea, sub formă de plăți lunare eșalonate pe maximum 5 ani, a sumei acumulate pentru pensia privată;
- administrarea activelor din care este plătită pensia lor.

Persoanele care plătesc contribuții de asigurări sociale (C.A.S.) pot beneficia atât de pensie publică (numită și „pensie de la stat”), cât și de pensie administrată privat, în funcție de valoarea C.A.S.-ului plătit în decursul anilor, până la vârsta de pensionare. O parte din contribuțiile virate către stat, din veniturile salariale brute, se direcționează către fondurile de pensii administrate privat.

După pensionare, pensia privată va fi încasată, sub forma unei sume plătite periodic participantului, în mod suplimentar și distinct față de cea furnizată de sistemul public de pensii. Pensia se plătește participantului, mandatarului desemnat de acesta prin procură specială, sau reprezentantului legal al acestuia, numai după atingerea vârstei legale de pensionare din sistemul public.

Participantul al cărui activ personal net nu este suficient pentru acordarea unei pensii private minime stabilite legal poate primi direct banii strânși în contul de pensie privată sub forma unei plăți unice. La fel se poate proceda și în caz de invaliditate pentru afecțiuni care

nu mai permit reluarea activității. În cazul decesului unui participant înainte de deschiderea dreptului la pensie privată, beneficiarilor (moștenitorilor participantului) li se deschide câte un cont la ultimul fond de pensii la care a contribuit participantul decedat, în care se transferă activele cuvenite fiecăruia.

Drepturile beneficiarilor sunt aceleași cu cele ale participanților pe care îi moștenesc. Beneficiarul are dreptul, după caz, la cumularea conturilor la un singur fond de pensii administrat privat, dacă are calitatea de participant la un alt fond de pensii, sau la plată unică, dacă nu are calitatea de participant.

În cazul schimbării locului de muncă, a domiciliului sau a reședinței în altă țară, stat membru U.E. sau aparținând Spațiului Economic European, participantul păstrează dreptul la pensia privată obținută în cadrul schemelor de pensii private din România și aceasta se plătește acestuia sau beneficiarului său, după caz, în acel stat, în cuantumul rămas după scăderea tuturor taxelor și a cheltuielilor aferente plății.

Costurile implicate

Știați că...	Administratorul fondului de pensii utilizează aceeași metodă de calcul și de percepere a comisioanelor pentru toți participanții la fondul de pensii pe care îl administrează.
--------------	--

Participarea la sistemul de pensii obligatorii administrate privat presupune doar obligațiile acestuia către bugetul de asigurări sociale de stat (bugetul de pensii publice) din care se virează procentul aferent pensiilor private obligatorii. Baza de calcul a contribuției la un fond de pensii administrat privat este aceeași ca și în cazul contribuției de asigurări sociale datorată sistemului public de pensii. Plătitorul (de regulă angajatorul) transmite autorităților statului, responsabile cu evidența și colectarea în sistemul public de pensii informații despre suma virată, codul numeric personal al participantului, perioada pentru care este plătită contribuția respectivă și baza de calcul a acesteia.

Dacă fondul de pensii nu a primit contribuțiile în termenul legal, administratorul trebuie să întreprindă demersurile necesare pentru remedierea situației și să înștiințeze de acest lucru instituția de evidență.

Referitor la lipsa contribuțiilor pentru un participant validat în cadrul sistemului de pensii administrate privat - Pilonul II, putem întâlni următoarele situații:

- participanții nu au și nu au avut în ultima perioadă un loc de muncă;
- angajatorii nu au plătit pentru o perioadă mai lungă de timp contribuțiile de asigurări sociale și/sau nu au depus, lunar, către instituția de evidență declarațiile nominale privind plata C.A.S.-ului.

Contribuțiile zero se înregistrează și pentru persoana care lucrează într-o formă numită generic „la negru”. În această situație, angajatorul aflat în ilegalitate nu plătește C.A.S.-ul corespunzător salariilor.

Conform prevederilor Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, administratorul fondului de pensii percepe un comision de administrare constituit din:

- deducerea unui quantum din contribuțiile plătite, dar nu mai mult de 2,5%, cu condiția ca această deducere să fie făcută înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond;
- deducerea unui procent din activul net total al fondului de pensii administrat privat, dar nu mai mult de 0,05% pe lună, stabilit prin prospectul schemei de pensii private.

Din activele fondului se mai suportă taxa de audit, prelevată anual din volumul total de active nete. Tarife suplimentare mai pot fi solicitate pentru acordarea unor servicii la cererea clienților, tarife reglementate însă în legislația secundară a sistemului de pensii administrate privat. Spre exemplu, quantumul tarifului pentru un serviciu la cerere nu poate depăși costul efectiv al punerii la dispoziție a informațiilor solicitate.

Transferul participanților în sistemul pensiilor administrate privat

Știați că...	Participantul se poate transfera de la un fond de pensii administrat privat la altul, fără a suporta cheltuieli de transfer dacă acesta se realizează după 2 ani de la data aderării sau de la data ultimului transfer.
--------------	--

Transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat este permis și se realizează pe baza Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat și a procedurii de transfer stabilită prin normele ASF privind transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat. Transferul participantului se poate realiza doar după plata primei contribuții. De menționat este faptul că legislația interzice, în mod explicit, implicarea agenților de marketing în aceste operațiuni.

Pentru transfer, după semnarea actului individual de aderare la fondul la care dorește să se transfere, participantul trebuie să transmită, în scris, o notificare către administratorul fondului de pensii administrat privat de la care intenționează să se transfere. Acestei notificări i se va anexa o copie a actului individual de aderare la noul fond și o copie a actului de identitate valabil la data depunerii documentației, cu semnătura în original, pe aceeași pagină cu imaginea reprodusă prin copiere.

Disponibilitățile bănești transferate reprezintă contravaloarea activului personal net al participantului, la data transferului, diminuată cu penalitatea de transfer, după caz. În cazul în care contravaloarea activului personal net al unui participant care dorește transferul este

mai mică de suma contribuțiilor virate, administratorul are obligația să acopere din resurse proprii diferența. Transferul se realizează din contul fondului de la care se transferă, în contul fondului la care se transferă participantul. Transferul disponibilităților bănești se efectuează în data de 15 a fiecărei luni. Comisioanele bancare aferente transferului de disponibilități bănești ale participantului sunt suportate de către administratorul fondului de pensii administrat privat de la care se transferă participantul.

Cuquantumul disponibilităților bănești transferate se calculează având la bază valoarea unitară a activului net calculată și raportată de către administrator și de către depozitar în data de 14 a lunii curente. De asemenea, anularea unităților de fond aferente transferului disponibilităților bănești ale participantului se efectuează la aceeași dată.

Penalitatea de transfer poate fi în cuquantum de maxim 5% din valoarea de numerar ce urmează a fi transferată în numele participantului și se aplică conform prospectului schemei de pensii autorizat de ASF. Penalitatea este reținută de către administratorul fondului de pensii de la care se solicită transferul, din activul personal net al participantului.

Penalitatea de transfer nu se aplică:

- participanților care solicită transferul ca urmare a modificării prospectului schemei de pensii, dacă solicitarea este făcută în termen de 2 luni de la autorizarea modificării prospectului;
- participanților care au fost angajați în misiuni peste hotare ordonate de statul român și care au făcut obiectul repartizării aleatorii ca urmare a imposibilității de a adera la un fond de pensii administrate privat în termenul prevăzut de lege și de normele ASF (dovada o reprezintă adeverința eliberată în acest scop de către angajator);
- participanților aflați în alte situații prevăzute în actele emise de ASF.

Plata pensiei administrate privat

Știați că...	Toate persoanele care plătesc contribuții de asigurări sociale (C.A.S.) vor beneficia atât de pensie publică (numită și „pensie de la stat”), cât și de pensie administrată privat, în funcție de valoarea C.A.S.-ului plătit în decursul anilor, până la vârsta de pensionare. O parte din contribuțiile virate către stat, din veniturile salariale brute, se direcționează către fondurile de pensii administrate privat în perioada de activitate în câmpul muncii.
--------------	---

În sistemul Pilonului II, dreptul la pensia administrată privat se deschide de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare pentru limită de vârstă în sistemul public. Pensia privată efectivă depinde de banii strânși în conturile individuale din sistemul de pensii administrate privat, respectiv de contribuțiile efectuate în timpul vieții active, dar și de

randamentul obținut din investițiile făcute de către societatea de administrare a fondurilor de pensii administrate privat.

După pensionare, pensia privată va fi încasată, sub forma unei sume plătite periodic participantului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public de pensii. Pensia se plătește participantului, mandatarului desemnat de acesta prin procură specială sau reprezentantului legal al acestuia, numai după atingerea vârstei legale de pensionare prevăzută de lege.

În cazul în care participantul beneficiază de pensie de invaliditate pentru afecțiuni care nu-i mai permit reluarea activității, în condițiile prevederilor legale aferente sistemului de pensii publice, acesta va avea dreptul să primească contravaloarea activului său personal net, strâns în contul fondului de pensii administrate privat.

Participantul al cărui activ personal net nu este fie suficient pentru acordarea unei pensii private minime stabilite legal poate primi banii strânși în contul de pensie privată sub forma unei plăți unice.

În cazul decesului unui participant înainte de deschiderea dreptului la pensie privată, beneficiarilor (moștenitorilor participantului) li se deschide câte un cont la ultimul fond de pensii la care a contribuit participantul decedat în care se transferă activele cuvenite fiecăruia. Drepturile beneficiarilor sunt aceleași cu cele ale participanților pe care îi moștenesc. Beneficiarul are dreptul la cumularea conturilor într-un singur fond de pensii administrat privat, dacă are calitatea de participant la un alt fond de pensii, sau la plată unică, dacă nu are calitatea de participant.

În prospectele fondurilor de pensii administrate privat pot fi prevăzute garanții cu privire la acoperirea riscurilor de invaliditate sau deces. În acest caz, administratorul fondului de pensii va plăti participantului sau beneficiarului acestuia, după caz, valoarea cea mai mare dintre activul personal net al participantului și valoarea garanțiilor oferite.

Sisteme de protecție a participantului

Știați că...	Siguranța și performanța sunt cele mai importante elemente ale unui sistem de pensii administrate privat.
--------------	---

Cele mai importante elemente de siguranță ale Pilonului II derivă din protecția pe care legislația o oferă participantului, prin:

- modul de organizare a sistemului, care include o serie de responsabilități și atribuții distincte de verificare: ale administratorilor față de brokeri sau celelalte categorii de

agenți de marketing, ale auditorilor față de situațiile financiar-contabile, obligațiile de formare profesională continuă ale angajaților din sistem, obligațiile de raportare și transparență, provizionul tehnic, activitatea permanentă de supraveghere și control desfășurată de către ASF ș.a.

- obligațiile de raportare publică periodică: zilnică, trimestrială și anuală. Valoarea unitară a activului net (VUAN) este indicatorul în baza căruia se stabilește suma de bani disponibilă efectiv în contul personal al fiecărui participant. Rentabilitatea fiecărui fond de pensii se reflectă în valoarea VUAN-ului. Rata de rentabilitate a unui fond de pensii este principalul indicator de performanță al unui fond de pensii administrate privat, ale cărui formule de calcul sunt stabilite prin normele emise de către ASF.
- obligația de separare a activelor fondurilor de pensii de cele ale administratorilor.
- obligația administratorului de a constitui și menține permanent un volum adecvat de provizioane tehnice, acel volum adecvat de lichidități, corespunzător angajamentelor financiare asumate de către societatea de administrare, rezultate din prospectul schemei de pensii, care vor acoperi inclusiv riscurile biometrice (deces, invaliditate, longevitate și/sau nivelele stabilite ale pensiilor).
- obligația administratorului ca nicio operațiune cu activele fondului să nu poată fi efectuată fără acordul depozitarului, instituție care răspunde solidar cu administratorul în fața participanților.
- restricționarea investițiilor care pot fi efectuate de către administratorii fondurilor de pensii administrate privat, în scopul protejării intereselor participanților la aceste fonduri. Administratorii fondurilor de pensii administrate privat nu pot investi în anumite clase de active peste limitele impuse de lege.
- retragerea de către ASF a autorizației de administrare în cazul în care rata de rentabilitate a unui fond de pensii administrate privat este mai mică decât rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii din România pentru 4 trimestre consecutive, aplicând procedura privind administrarea specială. În acest caz, participanții sunt transferați către alte fonduri, la cerere sau aleatoriu, în cazul în care nu se solicită transferul.
- existența Fondului de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private.

Pentru ca un astfel de sistem să funcționeze în condiții optime, este necesară o supraveghere prudențială permanentă a pieței. În România, punerea în aplicare a mecanismului de supraveghere și control este asigurat de ASF.

Principiile de investire prudențială obligatorii pentru administratorul activelor fondurilor sunt:

- investirea să se realizeze în interesul participanților și beneficiarilor;
- investirea să se efectueze într-un mod care să asigure securitatea, calitatea, lichiditatea și profitabilitatea investițiilor;
- investirea să se efectueze preponderent în instrumente tranzacționate pe o piață reglementată;

- investițiile în instrumente financiare derivate sunt permise doar în măsura în care contribuie la scăderea riscurilor investiției sau facilitează gestionarea eficientă a portofoliului;
- activele se diversifică în mod corespunzător, pentru a se evita dependența excesivă de un anumit activ, emitent sau grup de societăți și concentrări de riscuri pe ansamblul activelor.

Pilonul III – Sistemul de pensii facultative

Subiecte abordate:

- Ce este pensia facultativă?
- Modalitatea de aderare la un fond de pensii facultative
- Administratorul fondului de pensii facultative
- Modalitatea de funcționare a sistemului de pensii facultative
- Costurile aferente aderării la un fond de pensii facultative
- Transferul participanților în sistemul de pensii facultative Pilon III
- Plata pensiei facultative Pilon III

În contextul unui fenomen tot mai accentuat de îmbătrânire a populației care pune presiune din ce în ce mai mare asupra mecanismelor de protecție socială, gestionarea sistemului de pensii a reprezentat o provocare pentru toate statele lumii, inclusiv pentru cele dezvoltate economic, cu sisteme de securitate socială cu tradiție. În prezent, sistemele de pensii din toată lumea se află într-o perioadă de reformă și reinventare. Costurile mari ale vechilor sisteme au condus la regândirea acestora și la transformarea sistemului din cel tradițional cu beneficii definite în cel contemporan cu contribuții definite, în care pensia este strict determinată de aportul fiecărei persoane și fructificat de-a lungul vieții prin investiții.

Reforma sistemului de pensii din România a constat în extinderea sistemului public de pensii, prin adăugarea a încă două surse de pensie private (Pilonul II - sistemul de pensii administrate privat și Pilonul III - sistemul de pensii facultative), reglementate în perioada 2004 – 2006 prin Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat și Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative.

Pilonul III vizează exclusiv sistemul de pensii facultative, fondurile de pensii facultative fiind administrate de societăți pe acțiuni, iar sistemul fiind bazat pe aderare facultativă și conturi individuale.

Ce este pensia facultativă?

Știați că...	Orice persoană are dreptul de a contribui la mai multe fonduri de pensii facultative și nu este condiționată de participarea la Pilonul I de pensii publice sau la un fond de pensii administrat privat Pilon II.
--------------	---

Pensia facultativă Pilon III este acea pensie destinată creșterii resurselor financiare disponibile la vârsta pensionării. În perioada de activitate, orice persoană care câștigă venituri dintr-o activitate profesională impozitată, cum ar fi salariații sau persoanele care

lucrează pe cont propriu are posibilitatea de a contribui până la 15% din veniturile brute realizate lunar într-un fond de pensii facultative.

Pentru a putea beneficia de pensia facultativă, condițiile legale impun ca participantul să aibă o vârstă de cel puțin 60 de ani, să fi efectuat cel puțin 90 de contribuții lunare (nu neapărat consecutive) la fond și să dețină o sumă minimă acumulată în contul individual la fondul de pensii facultative Pilon III. Dacă nu se acumulează 90 de contribuții sau suma din cont nu este suficientă pentru o pensie minimă, participantului i se acordă o plată unică.

Pentru angajatori, pensia privată facultativă poate reprezenta un instrument eficient de motivare a salariaților și de management al resurselor umane, dar și o soluție avantajoasă din punct de vedere fiscal, prin deductibilitate fiscală. Angajatorii au oportunitatea de a-și atrage și fideliza salariații performanți prin oferirea unor beneficii privind plata contribuției la un fond de pensii facultative Pilon III, pentru care se acordă deduceri fiscale.

Participarea la Pilonul III are următoarele avantaje:

- la pensie se constituie o sumă suplimentară de bani; la 60 de ani, suma acumulată în cont va fi la dispoziția participantului; la fel se va întâmpla și în caz de invaliditate permanentă;
- nu se plătește impozit pentru contribuție dacă aceasta este mai mică decât echivalentul a 400 euro/an angajator/angajat; această contribuție se deduce din impozitul pe venit/profit (în condițiile de deductibilitate precizate);
- în caz de deces, moștenitorii vor beneficia de banii din contul de pensie Pilon III;
- participantul decide la ce fond de pensii contribuie, nivelul contribuției și perioada de cotizație.

Modalitatea de aderare la un fond de pensii facultative

Știați că...	Aderarea la un fond de pensii facultative este o opțiune individuală, din propria inițiativă a fiecărei persoane.
--------------	---

Pentru a deveni participant la un fond de pensii facultative, după o selecție a administratorilor autorizați, o persoană trebuie să încheie un act individual de aderare. La baza deciziei stau o serie de factori precum: comisioanele de administrare percepute de administrator, politica de investiții, comisioanele de transfer etc.

La semnarea actului de aderare participanții sunt informați asupra condițiilor schemei de pensii facultative, mai ales în ceea ce privește drepturile și obligațiile părților implicate în schema de pensii facultative, riscurile financiare, tehnice și de altă natură, precum și despre natura și distribuția acestor riscuri.

Obținerea acordului de aderare se face de către administratorul fondului de pensii sau de către agenții de marketing aflați în relație de colaborare cu respectivul administrator. Actul individual de aderare este un contract scris, încheiat între persoana fizică și administrator, și conține acordul persoanei la contractul de societate civilă și la prospectul schemei de pensii facultative, precum și faptul că a primit o copie a acestor documente și a acceptat conținutul acestora.

Potrivit reglementărilor în vigoare, administratorii fondurilor de pensii facultative trebuie să precizeze clar politica de investiții stipulată în prospectul fondului de pensii și să investească contribuțiile participanților conform obiectivelor de investiții asumate. În același timp trebuie să precizeze și riscurile asociate politicii de investiții.

Prin semnarea actului de aderare persoana eligibilă participantul devine parte la contractul de societate civilă prin care s-a constituit fondul de pensii. Actul individual de aderare este încheiat cu administratorul fondului ales și trebuie semnat atât de către administrator, cât și de către agentul de marketing, în două exemplare originale.

Participanții pot, în orice moment, să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile la un fond de pensii facultative Pilon III, cu respectarea nivelului minim prevăzut în actul individual de aderare și a nivelului maxim prevăzut de legislația aplicabilă. Dacă un participant încetează plata contribuției, acesta își păstrează drepturile, conform regulilor schemei de pensii facultative, cu excepția cazului în care a solicitat un transfer de lichidități bănești către alt fond de pensii facultative.

Dacă un participant devine incapabil de a presta o muncă, ca urmare a invalidității, acesta va avea dreptul să folosească activul personal în conformitate cu normele adoptate de ASF. Dacă un participant decedează înainte de pensionare, activele personale, evaluate la acea dată, se distribuie beneficiarilor conform actului de succesiune și normelor în vigoare.

Fiecărui participant îi este deschis un cont individual în care se virează contribuțiile și transferurile de disponibilități ale acestuia. În sistemul pensiilor facultative, spre deosebire de cele obligatorii (administrate privat), legea oferă posibilitatea virării contribuțiilor fie de către angajator, fie de către participant (angajat), lunar, în contul fondului de pensii specificat în actul individual de aderare.

Participantul la un fond de pensii facultative din România, care a fost detașat într-o altă țară are dreptul la continuarea plății contribuțiilor la acel fond pe durata detașării sale. În cazul schimbării locului de muncă, a domiciliului sau a reședinței în altă țară, stat membru al Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European, participantul și/sau beneficiarul își poate transfera activul acumulat sau își poate menține dreptul viitor la pensia facultativă câștigat în cadrul schemelor de pensii facultative din România.

Participantul este proprietarul activului personal din contul său. Activul personal nu poate fi gajat sau cesionat, nu poate fi folosit pentru acordarea de credite sau pentru a garanta credite, sub sancțiunea nulității.

Administratorul fondului de pensii facultative

Știați că...	<p>Lunar, ASF publică:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative pentru ultimele 24 de luni;▪ rata de rentabilitate a fiecărui fond de pensii facultative pentru ultimele 24 de luni;▪ rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor.
--------------	--

Administratorul fondului de pensii poate fi o societate de pensii, o societate de administrare a investițiilor sau o societate de asigurări, autorizate de ASF pentru a administra fonduri de pensii facultative și, opțional, pentru a furniza pensii private.

Administratorul are datoria de a elabora o declarație privind politica de investiții, în formă scrisă, care cuprinde: strategia de investire a activelor, în raport cu natura și durata obligațiilor; metode de evaluare a riscurilor investiționale; procedurile de management al riscului; metoda de revizuire a regulilor de investire; persoanele responsabile de luarea deciziilor și realizarea investițiilor, procedurile pentru luarea deciziilor. Totodată, administratorul revizuieste și completează declarația privind politica de investiții ori de câte ori intervine o schimbare importantă în politica de investiții sau cel puțin o dată la 3 ani, informând participanții referitor la noua politică investițională.

Administratorul publică și pune la dispoziția oricărui participant la un fond de pensii facultative un raport anual cu informații corecte și complete despre activitatea desfășurată în anul calendaristic precedent.

De asemenea, administratorul informează fiecare participant, la adresă comunicată:

- anual, în scris, despre activul personal, respectiv numărul de unități de fond și valoarea acestora, precum și despre situația administratorului;
- în termen de 10 zile calendaristice, orice informație relevantă privind schimbarea regulilor schemei de pensii facultative.
- la cerere, informații detaliate și de substanță privind riscul investiției, gama de opțiuni de investiții, dacă este cazul, portofoliul existent de investiții, precum și informații privind expunerea la gradul de risc și costurile legate de investiții.

Un administrator poate administra unul sau mai multe fonduri de pensii facultative, pentru fiecare fond având un prospect al schemei de pensii facultative distinct și autorizat. Administratorul nu poate delega răspunderea privind administrarea fondului de pensii

facultative. Încredințarea executării anumitor obligații către un terț nu exonerează administratorul de răspundere.

Administratorul care a primit contribuții pe o perioadă de cel puțin 24 de luni calculează, în ultima zi lucrătoare a fiecărui trimestru, rata de rentabilitate a fiecărui fond de pensii facultative pentru ultimele 24 de luni și o comunică ASF.

Rata de rentabilitate a unui fond de pensii facultative reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurate pe o perioadă de 24 de luni; randamentul zilnic al unui fond este egal cu raportul dintre valoarea unei unități de fond din ziua respectivă și valoarea unității de fond din ziua precedentă.

Rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor cu același grad de risc reprezintă cea mai mică valoare dintre rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor în perioada respectivă, diminuată cu 4 puncte procentuale, și 50% din rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor în perioada respectivă.

Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor reprezintă suma produselor dintre rata de rentabilitate a fiecărui fond și ponderea medie a fondului în totalul fondurilor de pensii facultative pe perioada respectivă.

În cazul în care rata de rentabilitate a unui fond de pensii facultative este mai mică decât rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii cu același grad de risc din România în 4 trimestre consecutive, ASF retrage autorizația administratorului respectiv, aplicând procedura privind administrarea specială.

Modalitatea de funcționare a sistemului de pensii facultative

Știați că...	Administratorul trebuie să asigure permanent un volum adecvat de lichidități corespunzătoare angajamentelor financiare rezultate din portofoliul existent al schemei de pensii facultative.
--------------	---

După semnarea actului individual de aderare administratorul fondului începe să colecteze contribuțiile pe baza codului numeric personal într-un cont individual al participantului. Contribuția la un fond de pensii facultative și transferurile de lichidități bănești se convertesc în unități de fond și diviziuni ale acestora, calculate cu 6 zecimale. Contribuțiile și transferul de lichidități bănești la un fond de pensii facultative se convertesc în unități de fond în maximum 4 zile lucrătoare de la data încasării acestora.

Activul personal reprezintă suma acumulată în contul unui participant, egală cu numărul de unități de fond deținute de acesta, înmulțite cu valoarea la zi a unei unități de fond.

Activul net total al fondului de pensii facultative la o anumită dată reprezintă valoarea care se obține prin deducerea valorii obligațiilor fondului din valoarea activelor acestuia la acea dată.

Valoarea unității de fond este raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată.

Valoarea activelor nete și valoarea unității de fond ale unui fond de pensii facultative se calculează atât de către administrator, cât și de către depozitar, în fiecare zi lucrătoare și se comunică ASF în aceeași zi. Valoarea activelor nete și valoarea unității de fond ale unui fond de pensii facultative sunt supuse anual auditării de către un auditor financiar.

Administratorii trebuie să investească activele fondurilor de pensii facultative într-un mod care să asigure securitatea, calitatea, lichiditatea și profitabilitatea acestora. De asemenea, aceștia trebuie să asigure diversificarea portofoliului fondurilor de pensii facultative în vederea dispersiei riscului și a menținerii unui grad adecvat de lichiditate.

Potrivit legii, activele se vor diversifica în mod corespunzător, astfel încât să se evite dependența excesivă de un anumit activ, emitent sau grup de societăți comerciale, precum și concentrări de riscuri pe ansamblul activelor.

Contribuțiile participanților pot fi investite de administrator în:

- instrumente ale pieței monetare, inclusiv conturi și depozite în lei la o bancă, persoană juridică română, sau la o sucursală a unei instituții de credit străine autorizată să funcționeze pe teritoriul României și care nu se află în procedura de supraveghere specială ori de administrare specială sau a cărei autorizație nu este retrasă, fără să depășească un procent mai mare de 20% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice din România, emise de state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 70% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- obligațiuni și alte valori mobiliare emise de autoritățile administrației publice locale din România sau din statele membre ale Uniunii Europene ori aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 30% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate din România, din statele membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, în procent de până la 50% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- titluri de stat și alte valori mobiliare emise de state terțe, în procent de până la 15% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- obligațiuni și alte valori mobiliare tranzacționate pe piețe reglementate și supravegheate, emise de autoritățile administrației publice locale din state terțe, în procent de până la 10% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;

- obligațiuni și alte valori mobiliare ale organismelor străine neguvernamentale, dacă aceste instrumente sunt cotate la burse de valori autorizate și îndeplinesc cerințele de rating, în procent de până la 5% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- titluri de participare emise de organisme de plasament colectiv în valori mobiliare din România sau din alte țări, în procent de până la 5% din valoarea totală a activelor fondului de pensii facultative;
- alte forme de investiții prevăzute de norme efectuate în conformitate cu reglementările Băncii Naționale a României privind operațiunile valutare.

Conform legislației aplicabile, participantul va primi informații despre:

- denumirea și sediul administratorului;
- condițiile de dobândire a calității de participant la un fond de pensii și modalitatea de aderare, conform prevederilor legale în vigoare;
- cuantumul minim al contribuției la fondul de pensii facultative, precum și modalitatea de plată a acesteia;
- modalitatea de împărțire între participanți a rezultatelor din investiții;
- principiile investiționale ale fondului de pensii facultative;
- riscurile financiare, tehnice și de altă natură implicate de activitatea de administrare a pensiilor facultative;
- natura și distribuția riscurilor;
- dreptul exclusiv de proprietate al participanților asupra sumei existente în conturile individuale;
- condițiile începerii și plății prestațiilor facultative;
- condițiile de acordare a pensiei facultative în caz de invaliditate;
- nivelurile maxime ale comisioanelor suportate de participant, defalcate pe categorii;
- periodicitatea și procedura de raportare către participanți;
- condițiile și procedurile de încetare a participării și de transfer la un alt fond de pensii facultative.

Administratorul care administrează fonduri de pensii facultative în care sunt prevăzute măsuri de protecție împotriva riscurilor biometrice și/sau garanții cu privire la performanțele investițiilor ori un nivel stabilit al beneficiilor trebuie să asigure provizioane tehnice pentru toate aceste scheme. Administratorul trebuie să dețină permanent un nivel suficient și corespunzător de active pentru a acoperi provizioanele tehnice privind toate schemele de pensii facultative pentru fondurile aflate în administrarea sa.

Calculul provizioanelor tehnice se efectuează anual și se certifică de către un actuar sau de către un alt specialist în acest domeniu, inclusiv de către un auditor, în conformitate cu legislația națională. ASF poate stabili cerințe suplimentare pentru calcularea provizioanelor tehnice, în cazul în care consideră această măsură necesară pentru protejarea corespunzătoare a intereselor participanților. De asemenea, poate permite administratorului să dețină temporar active sub nivelul provizioanelor tehnice, cu condiția realizării unui plan concret și fezabil de acoperire a provizioanelor.

Costurile aferente aderării la un fond de pensii facultative

Știați că...	Toate comisioanele și taxele sunt prezentate detaliat în prospectul schemei de pensii pe care administratorul trebuie să îl prezinte participantului, înainte de semnarea adeziunii.
--------------	--

Potrivit legii, comisionul de administrare se constituie din:

- deducerea unui cuantum din contribuțiile plătite, dar nu mai mult de 5%, cu condiția ca această deducere să fie făcută înainte de convertirea contribuțiilor în unități de fond;
- deducerea unui procent din activul net total al fondului de pensii facultative, dar nu mai mult de 0,2% pe lună, stabilit prin prospectul schemei de pensii facultative.

Valoarea activului personal net al unui participant poate să scadă în timp și fluctuează zilnic în funcție de valoarea unitară a activului net calculată și certificată de către depozitar.

Transferul participanților în sistemul de pensii facultative Pilon III

Știați că...	În sistemul Pilonului III este interzisă implicarea agenților de marketing în operațiunile de transfer al participanților.
--------------	--

Prospectul schemei de pensii facultative conține reguli privind transferul la alt fond de pensii facultative. În condițiile în care participantul a aderat la un nou fond de pensii facultative, acesta poate:

- să își transfere activul personal de la fondul de pensii facultative la care este deja participant la noul fond ales;
- să își păstreze calitatea de participant la toate fondurile de pensii facultative, urmând a le cumula la momentul deschiderii dreptului de pensie.

Dacă o persoană dorește să transfere activul personal la un alt fond de pensii facultative, este obligat să înștiințeze administratorul fondului la care este participant și să îi transmită o copie a actului de aderare. În termen de 5 zile calendaristice de la înștiințare, administratorul fondului de la care se transferă participantul efectuează un transfer de lichidități bănești către administratorul noului fond de pensii facultative.

Transferul de lichidități bănești cuprinde activul personal, calculat la data cererii, mai puțin deducerile legale. Administratorul fondului de pensii facultative de la care se transferă participantul transmite administratorului noului fond de pensii facultative toate informațiile referitoare la contribuțiile făcute în contul participantului, precum și despre transferurile de lichidități bănești cu privire la contul aceluși participant.

Administratorul nu poate refuza semnarea actului individual de aderare nici unei persoane care are dreptul de a participa la această schemă de pensii facultative. Forma actului de aderare este aceeași pentru toți participanții la acel fond de pensii facultative. Forma cadru a actului individual de aderare este stabilită prin norme. Administratorul poate modifica acest act numai cu autorizația ASF.

Plata pensiei facultative Pilon III

Știați că...	După pensionare, pensia facultativă Pilon III va fi încasată, sub forma unei sume plătite periodic participantului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public de pensii. Pensia se plătește participantului, mandatarului desemnat de acesta prin procură specială sau reprezentantului legal al acestuia, numai după atingerea vârstei legale de pensionare.
--------------	---

Dreptul la pensia facultativă se deschide, la cererea participantului, cu îndeplinirea următoarelor condiții cumulative: participantul a împlinit vârsta de 60 de ani; au fost plătite minimum 90 de contribuții lunare; activul personal este cel puțin egal cu suma necesară obținerii pensiei facultative minime prevăzute prin normele adoptate de ASF. În cazul în care participantul nu îndeplinește una dintre condițiile necesare, el primește suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la alegerea sa.

În cazul în care participantul beneficiază de pensie de invaliditate în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare el poate obține suma existentă în contul său ca plată unică sau ca plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani.

În cazul în care participantul beneficiază de pensie de invaliditate de gradul I sau de gradul II, când se constată pierderea totală a capacității de muncă, în condițiile prevederilor legislative aferente sistemului public de pensii, acesta va avea dreptul să primească contravaloarea activului său personal net, acumulat în contul fondului de pensii facultative Pilon III. În cazul invalidității de gradul III, participantul va avea dreptul să opteze, după caz, pentru suspendarea sau continuarea plății contribuțiilor la fondul de pensii facultative.

În cazul în care participantul încetează din viață înainte de depunerea cererii pentru obținerea unei pensii facultative, suma din cont este plătită beneficiarilor, în condițiile și în cuantumul stabilite prin actul individual de aderare și prin actul de succesiune. În cazul în care decesul a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă, iar participantul avea o pensie facultativă cu componentă de supraviețuire, suma din cont se plătește persoanei nominalizate.

Activul personal este folosit numai pentru obținerea unei pensii facultative. Excepție fac următoarele situații:

- participantul nu îndeplinește una dintre condițiile necesare, caz în care primește suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani, la alegerea sa;
- participantul beneficiază de pensie de invaliditate în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, caz în care poate obține:
 - suma existentă în contul său ca plată unică sau plăți eșalonate în rate pe o durată de maximum 5 ani;
 - pensie facultativă ale cărei condiții și termene sunt stabilite prin lege specială privind organizarea și funcționarea sistemului de plată a pensiilor reglementate și supravegheate de ASF.
- decesul participantului a survenit înainte de depunerea cererii pentru obținerea unei pensii facultative, caz în care suma din cont se plătește beneficiarilor, în condițiile și în cuantumul stabilite prin actul individual de aderare și prin actul de succesiune;
- decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă, caz în care sumele aferente se plătesc către persoana nominalizată;
- decesul participantului a survenit după deschiderea dreptului la pensia facultativă și acesta nu a ales un tip de pensie facultativă cu componenta de supraviețuitor, caz în care sumele aferente se plătesc beneficiarilor.

Pilonul I, Pilonii II și III

Pilonul I - public	Pilonul II și Pilonul III - privat
Sistem obligatoriu, neflexibil.	Sistem obligatoriu sau/și facultativ, flexibil.
Se bazează pe solidaritatea între generații.	Participanții au drept de proprietate asupra contului personal.
Tip „pay as you go” - actualii pensionari sunt plătiți din contribuțiile (C.A.S.) încasate de la actualii salariați.	Fonduri de pensii sunt constituite prin contribuțiile individuale ale participanților pe baza unui contract de societate.
Nu presupune conturi individuale; banii sunt colectați în bugetul asigurărilor sociale aferent plății pensiilor.	Contribuțiile la fondurile de pensii private sunt nominale. Activele fondului sunt separate de cele ale administratorului.
Contribuție socială.	Conturi individuale sunt vizibile, activul personal putând fi verificat în orice moment.
Pensionarul primește o pensie în funcție de situația contribuțiilor disponibile la acea dată.	Beneficiarul primește la final cel puțin suma tuturor contribuțiilor acumulate în cont minus comisioanele.
Banii sunt plătiți imediat pensionarilor actuali, fără a se face plasamente financiare.	Banii participanților sunt investiți pe termen lung, prudențial și nu plătiți imediat.
Angajatul are calitatea de contribuitor.	Angajatul are calitatea de participant/beneficiar.
Fondul colector CAS este administrat de stat – CNPP și ANAF.	Fondurile de pensii sunt administrate de către societăți private autorizate și supravegheate de ASF.
Activele din cont nu pot fi moștenite.	Activele din contul de pensie privată pot fi moștenite.
Există un beneficiu al pensiei de urmaș.	Drepturile pot fi transferate la modificarea locului de muncă, domiciliul sau reședinței într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European.
	Dispune de mecanisme de protecție și de control continuu a evoluției financiare a administratorilor. Există Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private.

Entitățile sistemului de pensii private din România

În contextul pensiilor private, atât Pilon II, cât și Pilon III, prin **participant** se înțelege o persoană care contribuie și/sau în numele căreia se plătesc contribuții la un fond de pensii private. Ca urmare a acestor contribuții directe sau indirecte, participantul va avea dreptul la vârsta pensionării la o pensie privată. Astfel, un **participant** este o persoană angajată, la stat sau în sistemul privat, sau o persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice independente care aderă la un fond de pensii private. Toți participanții și beneficiarii la un fond de pensii au aceleași drepturi și obligații și li se aplică un tratament nediscriminatoriu. Calitatea de participant la un fond de pensii administrat privat Pilon II încetează la data radierii acestuia din Registrul participanților de către instituția de evidență în cazuri precum:

- deschiderea dreptului la pensia privată;
- decesul participantului;
- pensionarea de invaliditate pentru pierderea totală a capacității de muncă;
- hotărârea instanțelor judecătorești;
- decizia administratorului în baza constatării încălcării prevederilor legale, ca urmare a reclamației participantului sau în cazul constatării lipsei viramentelor în contul colector al fondului de pensii administrat privat, aferente participantului, pe o perioadă de 36 de luni consecutive de la data înscrierii în Registrul participanților.

Știați că...

Participantul care își schimbă locul de muncă, domiciliul sau reședința într-un alt stat, poate continua să contribuie la fondul de pensii din România, unde are calitatea de participant, dacă încheie un contract de asigurare socială cu C.N.P.P. pe baza căruia plătește contribuții de asigurări sociale. De asemenea, un participant de la un fond de pensii din România poate plăti contribuții la un alt fond de pensii autorizat într-un alt stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European.

În cazul pensiilor administrate privat Pilon II, **angajatorul** nu trebuie să întreprindă nicio măsură suplimentară, ci doar să depună la timp declarațiile nominale privind plata C.A.S.-ului și să vireze contribuțiile de asigurări sociale corespunzătoare fiecărui salariat, pentru ca banii să poată fi transferați în conturile angajaților, participanți la Pilonul II de pensii administrate privat. Angajatorii sunt obligați prin lege să depună corect, complet și la termen declarațiile nominale privind contribuțiile efectuate în numele angajaților către sistemul de pensii.

Lunar, până cel târziu la data de 25 a lunii următoare celei în care au fost depuse declarațiile nominale, C.N.P.P. transmite către Agenția Națională de Administrare Fiscală (A.N.A.F.) informații privind declarațiile nominale ale angajatorilor și viramentele efectuate către

fondurile de pensii administrate privat. A.N.A.F. prin organele fiscale subordonate va coordona activitatea de identificare a situațiilor în care angajatorii nu au respectat prevederile legale privind declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale, dispunând măsurile sancționatorii prevăzute de lege.

Agencia Națională de Administrare Fiscală (A.N.A.F.) este instituția de colectare care are ca atribuție legală colectarea contribuțiilor individuale de asigurări sociale.

Casa Națională de Pensii Publice (C.N.P.P.) și casele sectoriale de pensii reprezintă instituțiile care administrează sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și sunt denumite generic instituții de evidență. Pentru fiecare participant, instituția de evidență acționează pentru virarea, lună de lună, a contribuțiilor către fondul de pensii ales de acesta, într-un cont individual, în care se acumulează atât contribuțiile virate cât și eventuale transferuri de disponibilități și accesorii aferente acestora. În sfera pensiilor private, C.N.P.P. și casele de pensii sectoriale asigură evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat Pilonul II, constituie și actualizează Registrul participanților.

Agentul de marketing pentru un fond de pensii administrat privat este acea persoană fizică sau juridică autorizată sau avizată de Autoritatea de Supraveghere Financiară să desfășoare activități de promovare a fondului de pensii cu scopul de a obține acorduri de aderare din partea persoanelor eligibile la fondul de pensii. În principiu, activitatea de marketing este condusă de administratorul fondului de pensii. Sarcina de pregătire a agenților de marketing revine administratorilor, persoanelor juridice specializate sau brokerului de pensii private cu care aceștia se află în relații de colaborare. Administratorul este răspunzător pentru recrutarea, instruirea, monitorizarea și plata agenților de marketing.

Atribuțiile agentului de marketing sunt:

- să prezinte potențialului participant aspectele relevante ale fondului de pensii;
- să obțină acordul de aderare a persoanei eligibile la fondul de pensii;
- să solicite o copie a actului de identitate, cu semnătura în original;
- să verifice datele din actul de identitate cu cele din actul de aderare;
- să prezinte prospectul și să înmâneze gratuit un exemplar persoanei care aderă.
- să transmită administratorului de pensii actul individual de aderare semnat de persoana eligibilă, în original, în termen de 5 zile calendaristice de la semnarea acestuia.

Administratorul de fonduri de pensii administrate privat este acea societate pe acțiuni constituită în conformitate cu dispozițiile legislației în vigoare, denumită și societate de pensii. În sistemul pensiilor administrate privat Pilonul II, administratorul are ca obiect exclusiv de activitate administrarea fondurilor de pensii și, opțional, furnizarea de pensii private. Răspunderea privind administrarea fondului de pensii nu poate fi delegată, iar încredințarea executării anumitor obligații către terți nu îl exonerează de răspundere pe administrator. În vederea desfășurării activității de administrare, o societate de pensii trebuie să aloce un volum de capital adecvat obiectului de activitate, conform legislației în vigoare.

Din punct de vedere contabil, administratorul este organizat într-un mod complet separat de fondul pe care îl administrează, fără posibilitatea transferului între fonduri sau între fonduri și administrator. Acest lucru constituie o măsură foarte eficientă de siguranță pentru întregul sistem de pensii administrate privat. Rezultatele administratorului se calculează și se înregistrează în mod distinct, separat de rezultatele fondurilor de pensii administrate. Problemele pe care le-ar putea întâmpina la un moment dat societățile de administrare a fondurilor de pensii administrate privat nu pot aduce nicio atingere activelor sau rezultatelor financiare ale fondurilor de pensii administrate privat administrate de acestea sau intereselor participanților la aceste fonduri.

Politica de investiții reprezintă strategia conform căreia administratorul intenționează să investească contribuțiile acumulate în fondul de pensii administrate privat. Declarația privind politica de investiții este revizuită și completată ori de câte ori intervine o schimbare importantă sau cel puțin o dată la 3 ani, cu acordul A.S.F. Informarea participanților cu privire la noua politică investițională este obligatorie, în aceste cazuri.

Anual, administratorul trebuie să informeze în scris fiecare participant despre activul personal, numărul de unități de fond și valoarea acestora, precum și despre situația sa financiară. Transmiterea acestor informații se face la ultima adresă de corespondență comunicată de participant, până la data de 15 mai a fiecărui an, pentru anul precedent. Mai mult, administratorul de pensii trebuie să ofere, contra cost, informații suplimentare privind participarea la un fond de pensii, la solicitarea participanților, beneficiarilor sau reprezentanților acestora.

Săptămânal, administratorul trebuie să publice pe pagina de internet elementele privind valoarea activelor fondului, valoarea unitară a activului net, numărul de unități de fond, numărul de participanți pentru ultima zi lucrătoare a săptămânii încheiate, precum și situația investițiilor fondului de pensii.

Trimestrial, administratorul trebuie să calculeze, să raporteze și să publice rata de rentabilitate a fondului de pensii pentru perioada ultimelor 24 de luni de activitate.

Administratorului, agenților de marketing și persoanelor afiliate acestora le este interzis:

- să transmită informații false, înșelătoare sau care pot crea o impresie falsă despre fondul de pensii și administratorul acestuia;
- să facă afirmații sau previziuni despre evoluția unui fond de pensii altfel decât în forma și modul prevăzute în normele legale;
- să ofere beneficii colaterale în scopul de a convinge o persoană să adere la un fond de pensii sau să rămână participant la acesta;
- să acorde foloase pentru facilitarea aderării potențialilor participanți.

Actuarul este acel specialist preocupat de managementul riscului care aplică analize și teorii matematice, statistice, economice și financiare pentru a genera soluții de control al riscurilor financiare sau al expunerilor viitoare.

Auditorul financiar, membru al Camerei Auditorilor Financiari din România (C.A.F.R.), auditează situațiile financiar-contabile anuale ale fondurilor de pensii administrate privat și ale administratorilor acestora și întocmește un raport anual de audit financiar care este depus la A.S.F. odată cu situațiile financiare anuale.

Un **fond de pensii privat** este constituit prin contract de societate, încheiat între participanți, în conformitate cu prevederile Codului civil și cu dispozițiile legilor specifice sistemului de pensii private. Fondul se înființează în scopul punerii în practică a unei scheme de pensii private, al cărei prospect a fost autorizat de Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF). În cazul sistemului Pilonului II, pentru a nu se crea confuzie, denumirea trebuie să conțină sintagma „fond de pensii administrat privat”. Conținutul contractului-cadru de societate prin care se constituie un fond de pensii, precum și modalitățile de modificare a acestuia se stabilesc prin normele ASF.

În situația în care este autorizată o fuziune între două fonduri de pensii administrate privat, autorizarea definitivă a fuziunii va putea fi decisă numai după o consultare a participanților cu privire la noile condiții ale fondului absorbant. Administratorii fondurilor care fuzionează trebuie să facă public anunțul de fuziune prin publicarea acestuia în cel puțin două cotidiene de circulație națională și pe paginile de internet ale celor doi administratori.

Administratorul fondului absorbit va trimite participanților, în scris, cu confirmare de primire, noile condiții ale prospectului fondului absorbant și îi va informa asupra posibilității de transfer fără penalități. Astfel, pentru Pilonul II, în termen de 90 de zile calendaristice calculate de la data publicării anunțului privind fuziunea, participanții care nu sunt de acord cu noile condiții ale fondului absorbant se vor putea transfera, fără penalități de transfer, la un alt fond de pensii. Începând cu data comunicării deciziei de autorizare prealabilă a fuziunii fondurilor de pensii, administratorului îi este interzisă încheierea de noi acte individuale de aderare la fondul de pensii absorbit.

Depozitarul este o instituție de credit din România, autorizată de B.N.R., ori sucursala din România a unei instituții de credit, autorizată într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, avizată de A.S.F., căreia îi sunt încredințate, spre păstrare, toate activele unui fond de pensii administrate privat, în baza unui contract de depozitare încheiat cu administratorul acelui fond de pensii.

Administratorul fondului de pensii desemnează un singur depozitar, căruia îi încredințează păstrarea activelor fondului de pensii, pe baza unui contract de depozitare, avizat în prealabil de A.S.F. Depozitarul are rolul de a înregistra, verifica și monitoriza toate activele deținute de fondul de pensii administrat privat pentru care desfășoară activitatea de depozitare. Depozitarul efectuează plăți din contul fondului numai la primirea instrucțiunilor din partea administratorului, pentru efectuarea de investiții, stingerea obligațiilor, inclusiv plata taxelor, comisioanelor și a cheltuielilor operaționale ale fondului de pensii administrate privat. În exercitarea activității de depozitare, instituția de credit acționează numai pe baza instrucțiunilor scrise primite de la administratorul fondului de pensii și în limita prevederilor legale în vigoare.

Activele fondurilor de pensii administrate privat trebuie evidențiate în conturi separate pentru fiecare fond, diferite de cele ale administratorului și ale depozitarului. Toate operațiunile financiare ale fondului de pensii administrat privat se realizează numai prin intermediul depozitarului.

Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) este autoritatea administrativă autonomă, de specialitate, cu personalitate juridică, independentă, autofinanțată, cu atribuții în reglementarea, autorizarea, supravegherea și controlul entităților și operațiunilor desfășurate de acestea în sistemul de pensii private din România.

Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private reprezintă unul dintre cele mai importante elemente din complexul de garanții cu privire la siguranța sistemului de pensii private.

Acest fondul garantează drepturile participanților și beneficiarilor din sistemul de pensii private și are rolul de a compensa eventualele pierderi ale acestora, atât în perioada de acumulare a contribuțiilor, cât și după deschiderea dreptului la pensie, provenite din incapacitatea administratorilor sau a furnizorilor de pensii de a onora obligațiile asumate.

Administratorii și furnizorii de pensii private cotizează anual, din fonduri proprii, la Fondul de Garantare a Drepturilor din Sistemul de Pensii Private pentru acumularea sumelor necesare îndeplinirii scopului fondului, valoarea contribuțiilor fiind stabilite prin metode de calcul actuarial, elaborate de Fondul de garantare și supuse adoptării Autorității de Supraveghere Financiară.

Potrivit legii, fondurile de pensii administrate privat nu pot fi declarate în stare de faliment, doar administratorii lor putând intra în această situație. Însă, datorită separării banilor fondului de cei ai administratorului, fondul de pensii nu va fi afectat de un eventual faliment al societății de administrare.

Aplicații practice

Cum se realizează calculul pentru deducerea contribuției la pensia Pilon III?

Presupunând un salariu brut de 10.000 lei, fără a avea o pensie facultativă Pilon III și deci fără a înregistra deducerea fiscală a acesteia, salariul net se prezintă în felul următor:

- salariul brut: 10.000 lei
- contribuția pentru CAS – 10,5% din salariul brut: 1.050 lei
- contribuția pentru șomaj – 0,5% din salariul brut: 50 lei
- contribuția pentru sănătate – 5,5% din salariul brut: 550 lei
- salariul impozabil = salariul brut – contribuții = $10.000 - 1.050 - 50 - 550 = 8.350$ lei
- impozit pe salariu – 16% din salariul impozabil: 1.336 lei
- salariul net = salariul impozabil – impozit pe salariu = $8.350 - 1.336 = 7.014$ lei

La același salariu brut, presupunem participarea la o schemă facultativă de pensii Pilon III, în care dorim să beneficiem exclusiv de nivelul de deductibilitate (adică să nu avem impozitare suplimentară). În acest caz, avem în vedere nivelul maxim de deductibilitate, respectiv 400 euro/an. Acest nivel înseamnă 400 euro x 4,4 lei (un presupus curs valutar euro/leu), rezultând suma anuală 1.760 lei ca prag maxim de deductibilitate, respectiv 146 lei/lună. În acest caz salariul net se prezintă în felul următor:

- salariul brut: 10.000 lei
- contribuția pentru CAS – 10,5% din salariul brut: 1.050 lei
- contribuția pentru șomaj – 0,5% din salariul brut: 50 lei
- contribuția pentru sănătate – 5,5% din salariul brut: 550 lei
- **cheltuieli deductibile = $400\text{€} \times 4,4/12 = 146$ lei**
- salariul impozabil = salariul brut – contribuții – cheltuieli deductibile = $10.000 - 1.050 - 50 - 550 - 146 = 8.204$ lei
- impozit pe salariu – 16% din salariul impozabil: 1.312,64 lei
- salariul net = salariul impozabil fără deducere – impozit pe salariu = $8.350 - 1.312,64 = 7.037,36$ lei

Observăm că în cea de a doua situație, angajatul are următoarele:

- o creștere a salariul net lunar cu 23,36 lei, ceea ce conduce la o sumă anuală netă suplimentară de $23,36 \text{ lei} \times 12 \text{ luni} = 280,32$ lei.
- toate beneficiile pensiei facultative Pilon III.

Cum se realizează rentabilitatea unui fond de pensii

Rata de rentabilitate a unui fond de pensii administrat privat pe o perioadă reprezintă logaritmul natural din raportul dintre valoarea unității de fond (VUAN) din ultima zi lucrătoare a perioadei

și valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precede perioada respectivă. Formula de calcul pentru un Fondul X este:

$$R_R^{fx} = \ln \left[\frac{VUAN_1^{fx}}{VUAN_0^{fx}} \right]$$

unde:

- R_R^{fx} – rata de rentabilitate a Fondului X.
- $(VUAN)^{fx}_1$ – valoarea unității Fondului X în ultima zi lucrătoare a perioadei pe care se efectuează calculul.
- $(VUAN)^{fx}_0$ – valoarea unității în ultima zi lucrătoare ce precede perioada de calcul.
- VUAN – valoarea unitară a activului net, calculat astfel:

$$VUAN = \frac{\text{valoarea netă a activelor Fondului X la acea dată}}{\text{numărul de unități de fond al Fondului X la acea dată}}$$

Valoarea netă a activelor fondului = Valoarea totală a activelor - Valoarea obligațiilor

Valoarea totală a activelor fondului = Σ active aflate în portofoliul Fondului X, evaluate conform prevederilor legale.

Calculul istoricului de performanță se realizează anualizând randamentul mediu ponderat de la start și până la momentul calculului, conform formulei:

$$(1+R)^{365/n} - 1$$

unde

- R – randamentul total de la start, dat de rata rentabilității.
- n – numărul de zile trecute, începând cu data de start și până la ziua calculului.

Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat într-o perioadă reprezintă suma produselor dintre rata de rentabilitate a fiecărui fond pe o perioadă și ponderea medie a fondului în totalul fondurilor de pensii pe aceeași perioadă. Formula de calcul este:

$$R_{Rmp} = \sum R_R^{fx} X P_m^{fx}$$

unde:

- R_{Rmp} – rata de rentabilitate medie ponderată a tuturor fondurilor, din aceeași categorie de risc, pe o perioadă.
- R_R^{fx} – rata de rentabilitate a Fondului X pe perioada respectivă.
- P_m^{fx} – ponderea medie a Fondului X în totalul fondurilor de pensii, din aceeași categorie de risc, pe perioada respectivă; ponderea medie a Fondului X pe o anumită perioadă reprezintă suma ponderilor zilnice ale activelor Fondului X în totalul activelor fondurilor de pensii, din aceeași categorie de risc, în decursul respectivei perioade, împărțit la numărul de zile calendaristice ale perioadei pentru care se efectuează calculul.

Ce se întâmplă în lume

Cele mai multe sisteme de pensii din statele membre ale Uniunii Europene sunt organizate ca sisteme de pensii de stat. În condițiile situației economice și sociale actuale (îmbătrânirea populației, situația bugetelor publice ș.a.), a crescut importanța reformării sistemelor actuale de pensii și a protecției sociale.

În prezent, în funcție de stadiul reformelor sistemelor lor de pensii, în Uniunea Europeană se regăsesc mai multe tipuri de organizare:

- sisteme de pensii bazate exclusiv pe pensia publică.
- sisteme de pensii care se bazează în principal pe pensia publică, dar și au pensii private, acestea fiind însă foarte puțin dezvoltate și pentru care nu se intenționează modificarea situației existente: Spania, Franța.
- sisteme de pensii publice, reformate prin introducerea obligatorie a Pilonului II, finanțat din contribuții participanți (cotă parte din contribuția la sistemul public), componentă și în completarea sistemului public nefinanțat: Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia, Suedia.
- sisteme de asigurări sociale nefinanțate, tradiționale, uneori împreună cu un nivel minim de asigurare socială și care au trecut la un sistem privat de pensii: Germania, Austria, Italia.
- sisteme de pensii private bine dezvoltate și care s-au bazat întotdeauna pe aceste sisteme: Danemarca, Olanda, Marea Britanie.

În Uniunea Europeană există un sistem de clasificare a pensiilor pe 3 piloni, aceștia fiind:

- primul pilon – pensii reglementate
 - o în cazul României, în acest pilon sunt incluse pensia de stat (la noi denumită Pilon I) și pensia obligatorie Pilon II (în Europa, aceasta este recunoscută ca fiind pilon I bis).
- al doilea pilon – pensii ocupaționale (legate de locul de muncă), stabilite prin contracte de muncă (în România pensiile ocupaționale nu au fost reglementate și implementate).
- al treilea pilon – prevederi individuale, fără legătură cu ocupația (în România, acesta este Pilonul III).

Sisteme de pensii în UE

Tip sistem	Caracterizare sisteme si tipuri	State membre ale UE cu acest tip de sistem
Sisteme de pensii reglementate	<ul style="list-style-type: none"> Care asigură un venit minim ⇨ 	- toate statele.
	<ul style="list-style-type: none"> Care asigură un venit forfetar de referință în funcție de: 1. rezidență ⇨ 2. contribuțiile la asigurările sociale ⇨ 	1. Germania, Olanda. 2. Irlanda, Marea Britanie.
	<ul style="list-style-type: none"> Care asigură un venit raportat la veniturile salariale din perioada activă, de tip pay as you go, PAYG (cu/fără fond de rezerva). Aceste sisteme funcționează pe principiul solidarității sociale între generații – angajații plătesc pentru pensiile pensionarilor la acel moment, de obicei obligatorii, administrate public. ⇨ 	- toate statele, inclusiv România , excepție: Germania, Olanda, Irlanda, Marea Britanie.
	<p>Raportat la veniturile salariale din perioada activă, finanțat cu o cotă parte din contribuții la asigurările sociale - pilonul finanțat al sistemului pay as you go, cu capitalizare și care pot fi finanțate în mai multe moduri: 1. în totalitate ⇨</p> <p>2. parțial finanțat ⇨</p> <p>3. sisteme separate ⇨</p>	1. Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania, Ungaria, Polonia, România , Slovacia, Suedia 2. Finlanda. 3.1. obligatorii: Austria, Germania. 3.2. voluntare: Italia, Portugalia.
Sisteme de pensii ocupaționale	<ul style="list-style-type: none"> Obligatorii pentru angajator (sectorial, sau între sectoare) sau derivând din contractele colective de muncă (stabilesc participarea obligatorie) ⇨ 	- Belgia, Danemarca, Cipru, Portugalia, Olanda, Suedia, Germania.
	<ul style="list-style-type: none"> Facultative (participarea nu este obligatorie), prin contractele colective de muncă ⇨ 	- Belgia, Bulgaria, Cipru, Germania, Franța, Italia, Spania.
	<ul style="list-style-type: none"> Contractual sau unilateral de către angajator (inclusiv cele evidențiate în contabilitatea angajatorului sau planurile de grup) ⇨ 	- Austria, Germania, Grecia, Franța, Irlanda, Cipru, Finlanda, Marea Britanie.
	<ul style="list-style-type: none"> Cu posibilitatea de a contribui la o schemă de pensii prin intermediul angajatorului ⇨ 	- Irlanda, Marea Britanie.
Sisteme de pensii individuale	<ul style="list-style-type: none"> Scheme individuale, voluntare (participarea nu este condiționată de ocupație), cu posibilitatea aderării colective (prin sindicate sau asociații) ⇨ 	- R. Cehă, România , Spania, Slovacia, Marea Britanie.
	<ul style="list-style-type: none"> Contracte individuale cu fonduri de pensii, companii de asigurări de viață sau instituții specializate în economisiri pentru pensii care oferă anuități ⇨ 	- toate statele, cu precădere în Germania, Franța.
	<ul style="list-style-type: none"> Economii pe termen lung, fără scop declarat: pensii ⇨ 	- toate statele.

Sursa: raport CSSPP, 2009

La nivel internațional există mai multe definiții și clasificări ale sistemelor de pensii:

- OECD a dezvoltat propria clasificare pentru pensii, valabilă în statele membre OECD și face distincție între:

- sisteme publice (asigurările sociale de pensii și alte sisteme similare) / sisteme private (administrare de instituții private, altele decât guvernul).
 - sisteme ocupaționale / sisteme individuale de pensii (personale).
 - Sisteme cu participare obligatorie/voluntară.
 - sisteme de tip DC (*defined contribution* - cu contribuții definite) / DB (*defined benefit* - cu beneficii definite).
 - sisteme finanțate / nefinanțate / evidențiate în contabilitatea angajatorilor.
- Clasificarea Conturilor Naționale a Eurostat, bazate pe tipul de activitate economică (de exemplu care sector economic este responsabil pentru sistemul respectiv de pensii) a stabilit (în 2004) că sistemele de pensii DC nu pot fi considerate sisteme de pensii de asigurări sociale. Eurostat prezintă date statistice pentru acest tip de pensii la domeniul asigurărilor.
 - Banca Mondială utilizează clasificarea în 3 piloni, dar cu altă semnificație:
 - pilon I – sisteme de pensii publice de tip *pay-as-you-go* (PAYG), administrat public, de tip DB.
 - pilon II – sisteme de pensii administrat privat de tip DC.
 - pilon III – sisteme voluntare, administrate privat, bazate pe conturi individuale.

În continuare, în prezent statele lumii încă analizează modul de adaptare a sistemului de pensii la realitățile economice și sociale naționale.

Obiective de învățare

Competențele reprezintă suma cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care contribuie la capacitatea unei persoane de a-și îndeplini eficient sarcinile și responsabilitățile urmărite prin instruire, respectiv de a se pronunța asupra unui lucru, pe temeiul unei cunoașteri adânci a problemei în discuție.

Cunoștințele sunt idei, principii, concepte, reguli, logică și cuvinte (noi) care sunt memorate. Cunoștințele pot fi obținute prin lectură, text și cercetare pe internet.

Abilitățile sunt obiceiuri create sau modalități în care participanții folosesc cunoștințele învățate; modul în care evaluează aceste cunoștințe; modul în care abordează problemele. Abilitățile pot fi obținute prin scrierea de exerciții, strângerea de informații, simulare, experimentare etc.

Obiectivele generale de învățare a acestui modul de curs sunt:

- aprofundarea unor cunoștințe teoretice în vederea obținerii unor competențe specifice, teoretice și practice, precum: folosirea potrivită a conceptelor și noțiunilor din domeniul sistemului de pensii private, dezvoltarea de abilități specifice pentru utilizarea pensiilor private conform nevoilor și disponibilităților individuale și obținerea satisfacției în viața de zi cu zi.
- pregătirea pentru asumarea, în cunoștință de cauză, a calității de consumatori care își cunosc nevoile, sunt conștienți de riscuri și de oportunități și pot face alegeri informate și raționale.
- valorificarea experienței prin formarea și exersarea unor deprinderi și atitudini corecte în ceea ce privește administrarea bugetului.

Obiectivele specifice sunt:

- obținerea de cunoștințe specifice și dezvoltarea de aptitudini aferente sistemului de pensii private.
- obținerea de competențe sociale și economice.
- informarea asupra mecanismului sistemului pensiilor private, în scopul realizării mai bune protecții a participanților.
- dezvoltarea receptivității pentru sistemul pensiilor private, prin promovarea unor comportamente, deprinderi, atitudini și valori care permit asumarea rolurilor și a responsabilităților din viața de fiecare zi.
- dezvoltarea unui comportament responsabil față de resursele financiare.

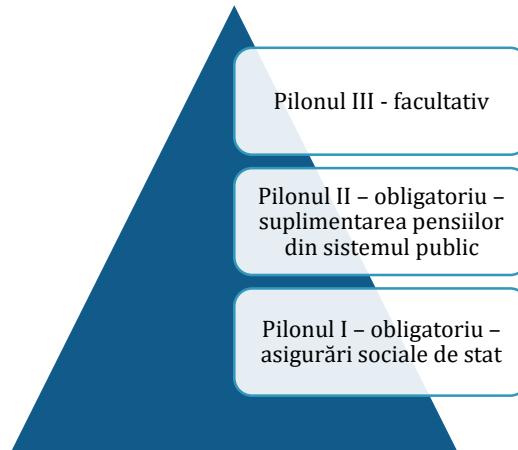
ASPECTE ORGANIZATORICE

Durata de parcurgere a textului: 5 ore

Materiale: hârtie, pix, flip-chart, conexiune internet

Activități didactice

1. Identificarea corectă a componentelor sistemului de pensii din România și descrierea inter-conectivității dintre acestea.

2. Identificarea diferențelor pe termen lung dintre economisirea prin intermediul sistemului bancar (cont depozit) și pensia Pilon III. Realizarea unei fișe de lucru.

Întrebări test

1. Care este suma maximă cu care se poate contribui individual și care se deduce din impozitul pe venit?

- a) în limita maximă a 400 euro pe an.
- b) în limita maximă a 400 euro pe lună.
- c) în limita maximă a 400 lei pe lună.
- d) orice sumă egală cu contribuția de 10,5% din salariul brut.

2. Afirmatia "Cu cât începeți mai devreme să economisiți pentru pensie, cu atât mai mulți bani veți avea la vârsta retragerii din activitate, pentru că banii au mai mult timp să se înmulțească" este...

- a) adevărată;
- b) falsă;
- c) nu are nici o legătură viața cu banii;
- d) la pensie nu îți trebuie bani.

3. Dacă câștig mai mult decât cheltuiesc și îmi doresc ca în viitor, la vârsta pensionării, să am mai mulți bani, atunci:

- a) cheltuiesc mai mult acum;
- b) îi investesc într-o pensie privată;
- c) îi investesc într-o afacere;
- d) îi dau unei persoane care știe să îi înmulțească.

4. Pensia privată este:

- a) suma cu care contribuie angajatorul privat la fondul de pensii al angajatului;
- b) suma plătită angajatului de angajatorul privat după pensionarea sa;
- c) suma care este economisită și păstrată în bancă până la pensionare, din care apoi sunt cheltuite lunar sumele provenind din dobânzi;

d) suma plătită participantului sau beneficiarului unui fond de pensii, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public.

5. Transferul la un alt fond de pensii este:

- a) interzis pe întreaga perioadă de contribuție;
- b) permis, dacă ASF aprobă acest transfer;
- c) permis, cu plata unor eventuale comisioane de transfer;
- d) gratuit, după doi ani de la aderare sau de la ultimul transfer.

6. Contribuția la pensiile private obligatorii (Pilonul II) este:

- a) preluată de administratorul fondului de pensii care o investesc în numele și beneficiul participantului;
- b) o parte din CAS plătită de angajat;
- c) virată către fondul de pensii unde participantului i s-a validat actul individual de aderare;
- d) colectată în contul individual al participantului.

7. Care sunt avantajele participării la Pilonul III:

- a) la pensie se constituie o sumă suplimentară de bani; la 60 de ani, suma acumulată în cont va fi la dispoziția participantului; la fel se va întâmpla și în caz de invaliditate permanentă;
- b) nu se plătește impozit pentru contribuție dacă aceasta este mai mică decât echivalentul a 400 euro/an angajator/angajat; această contribuție se deduce din impozitul pe venit (în condițiile de deductibilitate precizate);
- c) în caz de deces, moștenitorii vor beneficia de banii din contul de pensie Pilon III;
- d) participantul decide la ce fond de pensii contribuie, nivelul contribuției și perioada de cotizație.

Glosar selectiv de termeni

Potrivit Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, prin **asigurat** se înțelege persoana fizică pentru care angajatorul este obligat să rețină și să plătească contribuția individuală de asigurări sociale, precum și persoana fizică ce achită, în nume propriu, contribuția de asigurări sociale;

Activele unui fond de pensii administrat privat reprezintă acele instrumente financiare, inclusiv instrumentele financiare derivate, precum și numerar, rezultate ca urmare a investirii activelor personale ale participanților.

Activul net total al fondului de pensii facultative la o anumită dată reprezintă valoarea care se obține prin deducerea valorii fondului din valoarea activelor acestuia la acea dată.

Activul personal reprezintă suma acumulată în contul unui participant, egală cu numărul de unități de fond deținute de acesta, înmulțite cu valoarea la zi a unei unități de fond.

Actul individual de aderare reprezintă un înscris prin care o persoană își manifestă actul de voință de a fi parte la contractul de societate civilă și la prospectul schemei de pensii private.

Beneficiarul reprezintă moștenitorul participantului, definit conform prevederilor Codului civil.

Prin **contract de administrare** se înțelege contractul încheiat între administrator și participant, care are ca obiect administrarea fondurilor de pensii facultative.

Prin **contribuție** se înțelege suma plătită de participant și/sau în numele acestuia la un fond de pensii administrat privat.

Fondul de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private este acel fond înființat din contribuțiile administratorilor și furnizorilor de pensii ce are scopul de a garanta drepturile participanților și ale beneficiarilor, după caz, dobândite în cadrul sistemului de pensii private.

Fondul de pensii administrat privat este acel fond constituit prin contract de societate civilă, încheiat între participanți, în conformitate cu prevederile Codului Civil referitoare la societatea civilă particulară și cu dispozițiile Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat.

Prin **instrumente financiare** se înțelege oricare dintre următoarele instrumente: valori mobiliare, titluri de participare la organismele de plasament colectiv, instrumente ale pieței monetare, inclusiv titluri de stat cu scadență mai mică de un an și certificate de depozit, contracte futures financiare, inclusiv contracte similare cu decontare finală în fonduri, contracte forward pe rata dobânzii, swap-uri pe rata dobânzii, pe curs de schimb și pe acțiuni, opțiuni pe orice instrument financiar menționat anterior, inclusiv contracte similare

cu decontare finală în fonduri, orice alt instrument admis la tranzacționare pe o piață reglementată într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European sau pentru care s-a făcut o cerere de admitere la tranzacționare pe o astfel de piață.

Pensia facultativă este suma plătită periodic participantului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public.

Plătitor este acea persoană fizică sau juridică care, după caz, reține și virează contribuția individuală de asigurări sociale.

Politica de investiții reprezintă strategia conform căreia administratorul intenționează să investească contribuțiile acumulate în fondul de pensii administrate privat.

Prospectul schemei de pensii facultative reprezintă documentul care cuprinde termenii contractului de administrare și ai schemei de pensii facultative.

Randamentul zilnic al unui fond este egal cu raportul dintre valoarea unei unități de fond din ziua respectivă și valoarea unității de fond din ziua precedentă.

Rata de rentabilitate a unui fond de pensii facultative reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurate pe o perioadă de 24 de luni.

Rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor reprezintă cea mai mică valoare dintre rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor în perioada respectivă, diminuată cu 4 puncte procentuale, și 50% din rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor în perioada respectivă.

Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor reprezintă suma produselor dintre rata de rentabilitate a fiecărui fond și ponderea medie a fondului în totalul fondurilor de pensii facultative pe perioada respectivă.

Schema de pensii facultative reprezintă sistemul de termene, condiții și reguli pe baza cărora administratorul colectează și investește activele fondului de pensii facultative, în scopul dobândirii de către participanți a unei pensii facultative.

Unitate de fond este un instrument financiar emis de un fond de investiții.

Valoarea unității de fond este raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități de fond la aceeași dată.

Vârsta standard de pensionare este vârsta stabilită de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, pentru femei și bărbați, la care aceștia pot obține pensie pentru limita de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege.

Bibliografie selectivă recomandată

1. www.asfromania.ro/edu
2. www.eiopa.europa.eu
3. European Commission Directorate-General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities Unit (2009), „Private pension schemes. Their role in adequate and sustainable pensions”
(file:///C:/Users/Admin/Downloads/EUL1462_PrivatePensionSchemes_100408.pdf)
4. Tapia, W. (2008), „Description of Private Pension Systems”, OECD Working Papers on Insurance and Private Pensions, No. 22, OECD publishing
(<http://www.oecd.org/finance/private-pensions/41408080.pdf>)
5. http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/protectie_sociala/pensii/2016_Despre_sistemul_de_pensii_Romania.pdf

Cadrul legal actual

Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr. 187/2011 privind înființarea, organizarea și funcționarea Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private.

Legislație secundară:

	Subiect reglementat	Normele emise în aplicarea Legii nr. 411/2004	Normele emise în aplicarea Legii nr. 204/2006	Norme emise în aplicarea Legii nr. 187/2011
Autorizare	Autorizarea provenienței capitalului vărsat de către fondatori	Norma nr. 5/2007 privind proveniența capitalului social; abrogată prin Norma ASF nr.11/2015.	Norma nr. 4/2006 privind proveniența capitalului social. Modificată prin Norma nr. 19/2007; abrogată prin Norma nr.12/2015. Norma nr. 12/2008 privind nivelul minim al capitalului social necesar societății de administrare a investițiilor pentru administrarea de fonduri de pensii facultative; abrogată prin Norma ASF nr.12/2015.	
	Autorizarea fondurilor de pensii private	Norma nr. 4/2007 privind autorizarea fondului de pensii administrat privat. Modificată prin Norma ASF nr. 10/2013; Norma ASF nr. 22/2015, abrogă Norma nr. 4/2007 cu modificările ulterioare.	Norma nr. 3/2006 privind autorizarea fondului de pensii facultative. Modificată prin Norma ASF nr. 9/2013; Norma ASF nr. 23/2015, abrogă Norma nr. 3/2006 cu modificările ulterioare.	
	Prospectul schemei de pensii	Norma nr. 7/2007 privind prospectul schemei de pensii private. Modificată prin Norma nr. 14/2010.	Norma nr. 16/2010 privind prospectul schemei de pensii facultative. Modificată prin Norma nr. 8/2012 și Norma ASF nr. 17/2014.	
	Autorizarea auditorului financiar	Norma nr. 11/2007 privind auditorul financiar pentru fondurile de pensii administrate privat și administratorii acestora. Modificată prin Norma nr.	Norma nr. 8/2006 privind auditorul financiar pentru fondurile de pensii facultative, cu completările ulterioare. Modificată prin Norma nr. 20/2009, Norma ASF nr. 8/2014 și prin Norma ASF nr. 21/2014.	

Subiect reglementat	Normele emise în aplicarea Legii nr. 411/2004	Normele emise în aplicarea Legii nr. 204/2006	Norme emise în aplicarea Legii nr. 187/2011
	19/2009, Norma ASF nr. 7/2014 și prin Norma ASF nr. 21/2014 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de ASF. Norma nr. 11/2007 a fost abrogată prin Norma ASF nr. 27/2015 și completată prin Norma ASF nr. 41/2016 pentru modificarea și completarea Normei nr. 27/2015.	Norma nr. 8/2006 a fost abrogată prin Norma ASF nr. 27/2015 și completată prin Norma ASF nr. 41/2016 pentru modificarea și completarea Normei nr. 27/2015.	
Autorizarea depozitarului	Norma nr. 12/2007 privind activitatea de depozitare a activelor fondurilor de pensii administrate privat; Abrogată prin Norma ASF nr. 11/2014.	Norma nr. 11/2006 privind activitatea de depozitare a activelor fondurilor de pensii facultative; Abrogată prin Norma ASF nr. 10/2014.	
Autorizarea multipilon	Norma nr. 8/2010 privind autorizarea administratorilor de fonduri de pensii private, preluarea administrării fondurilor de pensii facultative și organizarea activelor și pasivelor la nivelul administratorilor de fonduri de pensii private; Modificată prin Norma ASF nr. 13/2014.		
Autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii	Norma nr. 12/2010 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii administrate privat. Modificată prin Norma nr. 1/2012; Norma nr. 22/2016 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii administrate privat abrogă Norma nr. 12/2010.	Norma nr. 13/2010 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii facultative. Modificată prin Norma nr. 2/2012; Norma nr. 23/15.04.2016 privind autorizarea de constituire a societății de pensii și autorizarea de administrare a fondurilor de pensii facultative abrogă Norma nr. 13/2010.	

Subiect reglementat	Normele emise în aplicarea Legii nr. 411/2004	Normele emise în aplicarea Legii nr. 204/2006	Norme emise în aplicarea Legii nr. 187/2011
Încetarea activității administratorului		Norma nr. 7/2006 privind încetarea activității administratorului	
Autorizarea entităților care efectuează activitatea de marketing	Norma nr. 3/2013 privind activitatea de marketing a fondului de pensii administrat privat; Modificată prin Norma ASF nr.14/2014 și Norma ASF nr.10/2017.	Norma nr. 8/2011 privind marketingul prospectului schemei de pensii facultative. Abrogată prin Norma ASF nr. 16/2013; Modificată prin Norma ASF nr.15/2014 și Norma ASF nr.11/2017.	
Arhivare	Norma ASF nr. 1/2013 organizarea activității de arhivă a administratorilor de fonduri de pensii private.		
Taxe	Norma nr. 7/2008 privind taxele de autorizare, avizare și funcționare în sistemul pensiilor administrate privat. Modificată prin Norma nr. 5/2010, Norma nr. 14/2012; Abrogată prin Regulamentul nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară care a fost modificat și completat prin Regulamentul nr. 13/2015 și prin Regulamentul nr. 7/2016.	Norma nr. 8/2008 privind taxele de autorizare, avizare și administrare în sistemul pensiilor facultative. Modificată prin Norma nr. 6/2010, Norma nr.15/2012; Abrogată prin Regulamentul nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară care a fost modificat și completat prin Regulamentul nr. 13/2015 și prin Regulamentul nr. 7/2016.	
Participanți	Colectarea contribuțiilor individuale ale participanților la fondurile de pensii administrate privat	Norma nr. 11/2008 privind colectarea contribuțiilor individuale ale participanților la fondurile de pensii administrate privat. Modificată prin Norma nr. 21/2009, Norma nr. 5/2012.	Norma nr. 2/2013 privind calculul actuarial al contribuției anuale datorate de administratorii de fonduri de pensii private Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private. Completată prin Hotărârea ASF nr.20/2014; Completată prin Hotărârea nr. 76/2015 și prin Hotărârea ASF nr. 67/2016.

Subiect reglementat	Normele emise în aplicarea Legii nr. 411/2004	Normele emise în aplicarea Legii nr. 204/2006	Norme emise în aplicarea Legii nr. 187/2011
			Modificată și completată prin Norma nr. 21/2017.
Protecția participanților în cazul fuziunii fondurilor de pensii private	Norma nr. 14/2008 privind protecția participanților în cazul fuziunii fondurilor de pensii administrate privat. Modificată prin Norma nr. 15/2009. Abrogată prin Norma ASF nr.12/2013.	Norma nr. 1/2011 privind fuziunea fondurilor de pensii facultative.	
Utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii privat, în caz de invaliditate și în caz de deces	Norma nr. 19/2008 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii administrat privat, în caz de invaliditate și în caz de deces. Modificată prin Norma nr. 15/2009, Norma nr. 6/2012; Abrogată prin Norma nr. 7/2015, publicată în M.Of. nr. 272 din 23.04.2015, care intra în vigoare la 30 de zile de la publicare.	Norma nr. 14/2009 privind utilizarea activului personal al participantului la un fond de pensii facultative. Modificată prin Norma nr. 7/2012; Abrogată prin Norma nr. 8/2015, publicată în M.Of. nr. 267 din 21.04.2015, care intra în vigoare la 30 de zile de la publicare.	
Transferul participanților	Norma nr. 12/2009 privind transferul participanților între fondurile de pensii administrate privat; Modificată prin Norma ASF nr.12/2014, Norma nr. 26/2014 (care o va abroga și înlocui de la data de 1 aprilie 2015). Norma nr. 12/2017 pentru modificarea și completarea Normei nr. 26/2014. Norma ASF nr. 36/2016 modifică alin. (5) al art. 10 din Norma nr. 26/2014.	Norma nr. 14/2006 privind transferul participanților între fondurile de pensii facultative; modificată și completată prin Norma ASF nr.13/2017.	
Operațiunile de încasări și plăți efectuate prin	Norma nr. 15/2009 privind operațiunile de încasări și plăți efectuate prin	Norma nr. 18/2009 privind operațiunile de încasări și plăți efectuate prin conturile fondului de pensii facultative.	

Subiect reglementat	Normele emise în aplicarea Legii nr. 411/2004	Normele emise în aplicarea Legii nr. 204/2006	Norme emise în aplicarea Legii nr. 187/2011
conturile fondului de pensii	conturile fondului de pensii administrat privat; Modificată prin Norma ASF nr. 7/2015 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii administrat privat.		
Aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii private	Norma nr. 22/2009 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat. Modificată prin Norma nr. 2/2010, Norma nr. 10/2011, Norma nr. 4/2012, Norma ASF nr. 1/2015 (care o va abroga și înlocui de la data de 1 aprilie 2015). Norma ASF nr. 8/2017 modifică și completează Norma nr. 1/2015 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii administrate privat.	Norma nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative; Modificată prin Norma ASF nr. 16/2014; Norma ASF nr. 9/2017 modifică Norma nr. 2/2011 privind aderarea și evidența participanților la fondurile de pensii facultative, cu modificările și completările ulterioare.	
Reguli prudențiale și transparență	Provizionul tehnic	Norma nr. 13/2012 privind calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii administrate privat; Norma ASF nr. 9/2016 pentru prelungirea termenului prevăzut la art. 18 din Norma nr. 13/2012 privind calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii administrate privat.	Norma nr. 10/2007 privind calculul actuarial al provizionului tehnic; Abrogată prin Norma ASF nr. 26/2015 privind calculul actuarial al provizionului tehnic pentru fondurile de pensii facultative.
	Ratele de rentabilitate	Norma nr. 7/2010 privind ratele de rentabilitate ale fondurilor de pensii administrate privat.	Norma nr. 10/2009 privind ratele de rentabilitate ale fondurilor de pensii facultative.
	Obligațiile de raportare și transparență	Norma nr. 10/2010 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor administrate privat. Modificată	Norma nr. 11/2010 privind obligațiile de raportare și transparență în sistemul pensiilor facultative. Modificată prin Norma nr. 5/2011, Norma nr. 11/2012, Norma nr.

Subiect reglementat	Normele emise în aplicarea Legii nr. 411/2004	Normele emise în aplicarea Legii nr. 204/2006	Norme emise în aplicarea Legii nr. 187/2011
	prin Norma nr. 4/2011, Norma nr. 10/2012, Norma nr. 16/2012; abrogată prin Norma ASF nr. 24/2015, care a fost modificată prin Regulamentul ASF nr. 7/2016.	17/2012; Abrogată prin Norma ASF nr. 25/2015; Abrogată prin Norma ASF nr. 25/2015, care a fost modificată prin Regulamentul ASF nr. 7/2016.	garantare a drepturilor din sistemul de pensii private.
	Regulamentul ASF nr.16/2014 privind veniturile ASF.		
Materiale publicitare	Norma nr. 8/2007 privind informațiile conținute în materiale publicitare referitoare la fondurile de pensii administrate privat și administratorii acestora; Modificată prin Norma ASF nr.14/2014.	Norma nr. 5/2006 privind informațiile conținute în materiale publicitare referitoare la fondurile de pensii facultative și administratorii acestora. Republicată prin Norma nr. 27/2007; Norma ASF nr.15/2014.	
Guvernanță corporativă	Control intern, audit intern, administrarea riscurilor	Norma ASF nr. 3/2014 privind controlul intern, auditul intern și administrarea riscurilor în sistemul de pensii private; Norma ASF nr.6/2015 privind gestionarea riscurilor operaționale generate de sistemele informatice utilizate de entitățile reglementate, autorizate/avizate și/sau supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară. Vezi și Ghidul de îndrumare pentru aplicare Normei nr.6/2015, modificată prin Norma ASF nr. 40/2016.	
Măsurile speciale	Supravegherea specială	Norma nr. 20/2008 privind supravegherea specială a administratorilor fondurilor de pensii administrate privat.	Norma nr. 21/2008 privind supravegherea specială a administratorilor fondurilor de pensii facultative.
	Administrarea specială	Norma nr. 7/2009 privind administrarea specială a fondurilor de pensii administrate privat.	Norma nr. 8/2009 privind administrarea specială a fondurilor de pensii facultative.
Investițiile fondurilor de pensii private	Investiții	Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private. Modificată prin Norma nr. 19/2012 , Norma ASF nr.8/2013 și Norma ASF nr.13/2015 și prin Norma ASF nr. 3/2014.	
	Derogări de la limitele investiționale		Norma nr. 23/2008 pentru modificarea temporară a limitei maxime aplicabile investițiilor fondurilor de pensii facultative în titluri de stat. Modificată prin Norma nr. 17/2009.
			Norma nr. 3/2012 privind modificarea temporară a limitei maxime aplicabile investițiilor fondurilor de pensii private în titluri de stat. Modificată prin Norma ASF nr. 2/2013.
Contabilitatea sistemului de pensii private	Reguli contabile	Norma nr. 14/2007 privind reglementările contabile conforme cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private. Modificată	

Subiect reglementat	Normele emise în aplicarea Legii nr. 411/2004	Normele emise în aplicarea Legii nr. 204/2006	Norme emise în aplicarea Legii nr. 187/2011
	prin Norma nr. 1/2009, Norma nr. 9/2012; Abrogată prin Norma ASF nr. 14/2015 + Anexe. Norma nr. 14/2015 a fost modificată prin Norma ASF nr. 2/2017+ Anexe.		
	Norma nr. 18/2008 privind reglementările contabile conforme cu Directiva a VII-a a Comunităților Economice Europene aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private; Abrogată prin Norma ASF nr. 14/2015 + Anexe. Norma nr. 14/2015 a fost modificată prin Norma ASF nr. 2/2017 + Anexe.		
Situații financiare anuale	Norma nr. 3/2011 pentru întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale individuale pentru entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private. Modificată prin Norma nr. 1/2013; Norma ASF nr.7/2017 privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale individuale ale entităților din sistemul de pensii private, abrogă Norma nr.3/2011.		
Raportări contabile	Norma nr. 9/2011 privind sistemul de raportare contabilă semestrială a entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private. Modificată prin Norma nr. 12/2012 și Norma ASF nr. 4/2013; Abrogată prin Norma ASF nr. 34/2016 privind sistemul de raportare contabilă semestrială în domeniul pensiilor private.		
Inventariere	Norma ASF nr.25/2016 privind inventarierea elementelor patrimoniale ale fondurilor de pensii private.		
Controlul activității, spălarea banilor și sancțiuni internaționale	Controlului entităților	Norma nr. 3/2010 privind procedura de efectuare a controlului entităților care desfășoară activități în sistemul de pensii private. Abrogată prin Regulamentul ASF nr.1/2014 privind activitatea de control desfășurată de Autoritatea de Supraveghere Financiară, care a fost abrogat prin Regulamentul ASF nr.2/2015, abrogat prin Regulamentul ASF nr. 11/2016.	
	Spălarea banilor	Norma nr. 9/2009 privind cunoașterea clientelei în scopul prevenirii spălării banilor și a finanțării actelor de terorism în sistemul de pensii private.	
	Sancțiuni internaționale	Norma nr. 11/2009 privind procedura de supraveghere a punerii în aplicare a sancțiunilor internaționale în sistemul pensiilor private. Modificată prin Norma nr. 4/2010.	

Notă – mai multe informații despre legislația ASF le regăsiți pe site-ul ASF <https://asfomania.ro> la secțiunea Legislație